

Veress József a reformról:

Nyilvánvalóvá vált, hogy a szervezeti egységek önálló finanszírozására sokkal jobb lehetőségek kínálkoznak, mint amit korábban feltételeztünk. Az egyetemi oktatók fizetésének átfogó és megnyugtató rendezésére azonban magának az egyetemnek egyedül nincs lehetősége. Ehhez központi — kormányzati, minisztériumi — lépések szükségesek.

5. oldal

Magyar Beek István a magyar tudományról:

Sajnos manapság olyan kevés a valódi tudás, még a főhivatású kutatóhelyeken is, hogy a tudományos kérdések fölvetése szinte arroganciának számít itt, Közép-Európában.

6. oldal

Fekete, fehér:

Hendrixet hallgatni akarjuk, de nézni nem? Angela Davisből csak a miniszternyája érdekelt? Martin Luther King mint szivtörő, annak is csak elvileg? Pelé bokától lefelé? Fehér zokniban? Az indiánok Karl May módra? A Tamás bátyja kunyhója az olvasónaplóban, Isaura, Sandokan kedden nyolctól kilencig? Gandhi kizárólag vetítve, Casablancából csak Humphrey Bogart?

7. oldal

Ballagó diák:

Etikusság és a politikusság a kettő nem fedi egymást. S mivel én inkább az etikusság felé hajlok, ezért nem érzem jól magam, hogyha másként kellene cselekednem, mint ahogy érzek. Ezért nem foglalkozom különösen a napi politikával.

3. oldal

KÖZGAZDÁSZ

A BUDAPESTI KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XXXV. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM

ÁRA: 10 FORINT

1992. JANUÁR 29.

Az ET elfogadta a fejlesztési tervet Oktatási igazgató szeptembertől. A karok jelentősége nő.

Tanszékvezetők pályázatáról. Szakirány helyett szak

Andorka Rudolf rektor a legutolsó egyetemi tanácsülésen tájékoztatott arról, hogy a vezetői struktúra átalakítása folyamatában január 15-ével kinevezi Kupcsik Józsefet általános rektorhelyettesnek. Ezentúl a rektor távollétében Kupcsik József a helyettese. Ezt az általános rektorhelyettesi feladatkört megbízatása végéig tölti be. Ezután csak egy rektorhelyettes marad. Veress József rektorhelyettes feladatköre változatlan. Az egy rektorhelyettesi megoldással egyetemünk áttér a küldötttervezetlet által is elfogadott rendszerre. A második rektorhelyettes helyére oktatási igazgató lép szeptembertől, mert ezzel egyidejűleg megszűnik két dékáni hivatal, az alapozó képzés és a főiskolai képzés. Az oktatási igazgató veszi át az alapozó képzés dékánjának feladatait és fokozatosan kiterjeszti majd tevékenységét arra a teljes oktatási feladatkörre, amit most egy rektorhelyettes lát el. A főiskolai kar dékáni feladataival a rektor a gazdálkodási kar dékánját, Mészáros Tamást bízta meg.

Ezt követően az egyetemi tanács rátért az egyetem fejlesztési tervének tárgyalására. A rektor köszönetet mondott az anyag készítőjének, Veress Józsefnek és csoportjának, és mindazoknak, akik hozzájárultak az anyag csiszolásához. Ez a fejlesztési terv a rektor véleménye szerint alapkérdések megteremtését a biztonság feltételeit az egyetemen, mert eziránt igen erős az igény. Majd néhány megjegyzést fűzött a fejlesztési tervhez. Kiemaradt belőle a posztgraduális képzés, mert a témával súlyánál fogva külön foglalkozik majd az egyetemi tanács. Itt számos kérdés kidolgozásra vár, így például a PhD képzés témaköre. Ez utóbbit a rektor Zalai Ernőre bízta, aki már korábban is foglalkozott a témával. A posztgraduális képzés és az egyetemi PhD képzés stratégiájának körvonalazására koncepciót készült február 29-én Hámori Balázs dékán és Zalai Ernő közreműködésével.

Nem szerepelnek a fejlesztési tervben a negyedik és ötödik évi törzstárgyak, a szakirányok tartalma, az al-

ternatív tárgyak és felvezető tárgyak. Ezek kidolgozására a rektor a karokat kérte fel.

Hangot adott annak, hogy a jövőben a karoknak nagy jelentőséget tulajdonít és szeretné, hogyha a karok nagyon komoly irányítómunkát végeznének a tudományos és oktatási ügyekben.

Szöveg a tanszékvezetők pályázat útján történő választásáról, az egyetemi tanács által elfogadott tanszékéletről. A jelölteknek február 10-ig kell benyújtani a pályázatot a dékáni hivatalba. A pályázatot a Közgazdász is közzéteszi. A pályázók közül a tanszéki kollektívák, a karok és az egyetemi tanács állásfoglalása után a rektor kinevezi a tanszékvezetőket 1995. augusztus 31-ig. Várhatóan nem lesz nagy változás az egyetem tanszékvezetői állományában.

A hároméves undergrad képzés alapidiplomával zárul, amely — megnyugtatóan — a főiskolák számára — nem azonos a főiskolai diplomával. Hogy ez mit fog érni, azt a piaci viszonyok fogják eldönteni. Az alapidiplomával lehetőség nyílik a továbbtanulásra

más hazai és külföldi egyetemén.

A karok döntik el, hogy kit veszünk fel a graduate fokozatra. Ugyancsak a karoknak kell kidolgozni, hogy más egyetemekről, főiskolákról milyen feltételekkel veszünk fel egyetemünkre továbbtanulókat. Állást foglalt az anyag a tantervi struktúrában, undergraduate szinten a kötelező törzstárgyakban.

Újdonságként szerepel a törzstárgyak között a 2+2 jogi alapismereti tárgy, amelyet az ELTE jogi karának két oktatója fog előadni.

A graduál szinten a legfontosabbak a szakirányok. Ezek közt a közigazgatási szakirány egyelőre csak terv, kidolgozása folyamatban van. A társadalomtudományi karon több tanszék kérte, hogy szakirány helyett legyen szak. A kar megfontolása mögött az húzódiák, hogy a mi diplománk legyen egyenértékű az ELTE által adott diplomával. A gazdálkodási karon a szakirány az elfogadott.

Problémamentes a gazdálkodási kar tanszéki szerkezete.

(Folytatás a 4. oldalon)

beni erőszakos megnyilvánulások visszaszorítására.

Az egyetemen kielégítő a helyzetünk, az intézmény amennyire tud, törődik külföldi hallgatóival. Nagyon jó a hangulat, befogadnak bennünket, semmilyen megkülönböztetésben nincs részünk. A városban azonban nagyon rossz a helyzet, és napról napra romlik. A követségekre naponként elmennék a diákok, akiket sülyosan megverték. A nem fehér bőrűek lassan nem mehetnek sehova (az üzletekbe öt után már nem merünk bemenni), a színes bőrű diákok többnyire este nyolcra a kollégiumban vannak.

Sokan félnek attól, hogy bárki ok nélkül, bármikor megölheti őket.

Ezek a rasszista, fasisztoid megnyilvánulások egyelőre elmennek irányulnak, ám véleményünk szerint ezek az indultok végül a magyar társadalom belüli csoportok ellen fordulhatnak.

Arra kérjük, a Főpolgármester urat, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel akadályozza meg, hogy a metró-megállóban elkövetett gyilkosság nyomán elharapódzó idegengyűlölet megerősödjön. A tájékoztatás eszközein keresztül politikai tekintélyének és hatalmának teljes súlyával szálljon szembe azzal a jelenséggel, hogy egy szerencsétlen eset nyomán tovább erősödjék az idegengyűlölet a fővárosban és az országban. Kérjük, hogy folyamatosan kísérje figyelemmel ezt a súlyos jelenséget, segítsen abban, hogy minden külföldi állampolgár emberi jogaiiban háborítatlanul, békében élhessen Budapesten, illetve Magyarországon.

Budapest, 1992. január 23.

A BKE külföldi diákjai

Varjas Pál az egyetem főtitkára

„Ügy tűnik, nincs ellendrukkerem...”

Varjas Pált, a marketing tanszék adjunktusát, a gazdálkodási kar dékánhelyettesét január 20-án a rektor kinevezte az egyetem főtitkárává. Ha jól emlékszem, a gondolat, hogy kellene egy főtitkár, legelőször Szabó Kálmán rektorsága alatt vetődött fel. Egy egyetemnek sok szempontból szüksége van egy főtitkárra. De téma volt akkor is, amikor Berend T. Iván volt a rektor, legfőképpen pedig Csáki Csaba rektorsága alatt. Az évek teltek, míg végre beért a gondolat, az egyetem fejlesztési tervének realizálásával Andorka Rudolf rektor az elképzelést valóra váltotta. A sokat emlegetett főtitkári pozíció Varjas Pál személyében testet öltött. Mivel csak nagyjából sejtjük, hogy körülbelül mit rejt majd ez a feladat, ezért a frissen kinevezett főtitkárhoz fordultunk, hogy mondja el, mit kell majd csinálnia, és mi, egyetemiek mit várhatunk tőle.

— Miért vállalta a főtitkári feladatkört?

— Sokszor feltettem én is ezt a kérdést magamnak akkor, amikor már túljutottam az első meglepetésen, miután a rektor úrtól értesültem először arról, hogy engem erre a pozícióra kívánnak felkérni. Húsz év óta vagyok az egyetemen, s bár kockázatos és nyilván keblemetlen mellékhatásokkal járó feladatról van szó, mégis ilyen súlyú, ilyen nagyságrendű, ilyen rangú pozíciót nem ajánlottak nekem.

vonzó is kihívó is és taszító

is egyben. Talán nem túl nagy szó, ha azt mondom, végül is választás a kérdésére: Úgy érzem, hogy segíthetek, kipróbálhatom magamat is egy olyan területen, amit ilyen súlyú nem próbáltam sosem. Jellegetben hasonló, bár sokkal kisebb horderejű feladatokat elláttam már. Több mint tíz évig voltam a piacutató és piacszerzési tanszék titkára. — Manapság sokan elmennek közülünk éppen az anyagiak miatt. Az oktatói fizetéshez képest gondolom ez javulást jelent, nyilván többet kap.

— Mielőtt még a végleges választ meg nem adtam a rektornak, sem ő nem hozta szóba a fizetést, sem én. Ez talán meglepően hangzik az egyetemi oktatók alacsony fizetését ismerve. En egyetemi adjunktus vagyok, nem lógok ki fölfelé az átlagból. Két gyerekem

Megtsziszteletnek tekintem elsősorban. Másodszor vagyok, jelenleg is még — talán változni fog — dékánhelyettes. Így volt módom belelátni az egyetemi oktatóknál egy sokkal magasabb szinten, talán összevontabban, de gyakran élesebben megjelenő problémákba. Mivel két évtizede dolgozok itt, látom és érzem, hogy pillanatnyilag problematikus az egyetem működése sok tekintetben, ami

van, a felelősem csak hat órát dolgozik, hogy több időt tudjon a gyerekeknek szentelni. Szóval beosztással kell élnünk. De nyilván köztudott, hogy a marketingtanszéknek van lehetősége az oktatói részére különmunka biztosítására. Szükség is van erre megélhetési okból. Ezzel a lehetőséggel élve, több mint a havi fizetésem kétszeresét kerestem meg az elmúlt évben. És miután azt hiszem, hogy ebben a munkakörben nem lesz alkalmam különmunka végzésére, ehhez mérten kértem a fizetésem megállapítását, amit az egyetem vezetői elfogadtak.

— Milyen pozíciókat tekint a főtitkárságot, adminisztratívna, vagy döntéshozó?

— Többféleképpen el tudom képzelni a főtitkári pozíciót, gyengének és erősnek is, dön-

tési helyzetben lévőnek és döntés-előkészítőnek is. Nem igazán kialakult még sem az

erős főtitkári pozíciót kíván a rektor

és a vezetés az egyetem élén. Ez ellen semmi kifogásom, de én alapvetően úgy képezem, hogy a jó főtitkár, az a mindenkori rektor vagy az őt képviselő vezető keze alá dolgozik. Ennek megfelelően elsősorban tájékozódó, felderítő, elemző döntés-előkészítő segítő tisztségnek tartom amellet, hogy bár vezetői beosztás, talán elsősorban operatív irányítás és napi apró vagy nagyobb, de az egyetem felsőszintű működtetéséhez nélkülözhetetlen ügyek beindítása, figyelemmel kísérése az elintézetéseknek vagy a megoldások-

jelentősebb adminisztratív ügyek irányítása és felügyelése

tartozik a feladataim közé. Nevezetesen az a tekintélyes mennyiségű posta, ami naponként a rektorhoz érkezik. A postát hivatalból kell látnom, annál is inkább, mivel egy főtitkárnak törekednie kell arra, hogy mindenről tudomása legyen, hogy nyoma legyen annak, hogy ki kapja az ügyet

elképzelésem erről, sem az elvárások ezzel kapcsolatban. Inkább

nak az ellenőrzése is. Tehát ennyiben adminisztratív feladatot. Nehéz megmondani, hogy mennyire fed át, mennyire sűrűdik más egyetemi beosztással. Igazából ez folyamatos egyeztetés kérdése. A készség — hisz megbeszéltük — kölcsönös mindannyiunk részéről egymás munkájának segítésére, alapkövetelmény hogy nem zavarjuk egymást.

— Hogyan alakul a munkamegosztás? Hiszen a vezetők az ön funkcióba lépésével bizonyára könnyítettek saját terhelésükön.

— Elsőként az egyetemi

elintézésre, mikor kell elintéznem, és így lehetőség nyílna a jó szándékú, de egyetemi érdekeket szolgáló számonkérésre is. Második nagy feladatköröm az egyetemi tanács ülések, illetve vezetői értekezletek előkészítése. A harmadik

(Folytatás az 5. oldalon.)

Tájékoztató a jegyzetvásárlásról

Ebben a félévben új rendszer lép életbe a jegyzetkiadás és -terjesztés területén. A jegyzetek hatósági ára megszűnik. A szabadár mellett a hallgatók a könyvásárlásra támogatást kapnak. A támogatás összege még nem ismert, ezért egyelőre 300 Ft/hónap/fővel számolunk (10 hónapra), vagyis minden hallgató most erre a félévre 1500 Ft támogatást kap.

Az AULA Kiadó január 1-jétől kft.-ként működik. A jegyzetek, tankönyvek ára nyereséget is tartalmaz, hiszen nem csak egyetemünk hallgatói vásárolják azokat, hanem sok a külső vásárlónk is. A nyereségre pedig szükségünk van, elsősorban azért, hogy működésünket korszerűbbé, jobbá tegyük. Ugyanakkor a HT-vel megegyeztünk abban, hogy saját hallgatóinknak a tőlük befolyó nyereséget visszatérítjük. A kft. év végi elszámolásába a HT-nek betekintési joga van.

A beiratkozások minden hallgató vonalkódot kap, amely a diákigazolvány hátsó zsebében helyezhető el. Ez a kód azonosítja a hallgatókat. A pénztárgép, ami egy IBM

286-os számítógép, merevlemezén tárolja minden hallgató nevét, vonalkódját és a rendelkezésre álló támogatás összegét. Minden vásárláskor blokkot adunk, amelyen nem csak a vásárlás szerepel majd, hanem az is, hogy mekkora „hitel” van még a vásárlónak. Persze lehet pénzzel is fizetni, vagy vegyesen (tehát egy 200 forintos számlát ki lehet egyenlíteni úgy is, hogy a felét készpénzzel, a felét pedig vonalkóddal).

Induláskor minden hallgatónak 2000 forint „hitel” lesz. A fenti 1500 forint támogatás és a 2000 forint közötti különbség a várható nyereség megelőlegezése.

A vonalkód elvesztése esetén a hallgató károsulhat, ezért kérjük, hogy azonnal jelentkezzen a jegyzetboltban, hogy a régi számat leltitsuk és új kódot adjunk.

Az új rendszer nekünk is új. Kérjük ezért a hallgatókat, hogy a — reméljük gyors — betanulási folyamat esetleges bökkenőit türelemmel viseljék el.

Tájékoztattuk még vásárlóinkat, hogy a bolt egyhetes technikai szünet után február 3-án nyit ki.

nítást élveztem, ment is, szerettek a diákok, megtaláltam velük a hangot. De hiányzott belőlem az elszántság, ami kell ahhoz, hogy állandóan napra kész, friss anyagot tanítsak. Taníthatam volna rutinátló nyugdíjig, de minék. Legnagyobb belső feszültség a kutatással kapcsolatban volt bennem: nem érzem magam képesnek arra, hogy ott őszüljek meg a könyvtárban, nem vagyok fogékony a részletek iránt, hiányzik belőlem az a precizitás, alaposág, elszántság, ami kell egy jó kutatónak. A magyar átlagszínvonalnak persze bőven megfelelek, s évtizedeken keresztül virulhatnék is a tudomány félperiferiáján, de semmi kedvem azzal a látással élni, hogy milyen okos vagyok, tudva, hogy mögöttem nincs semmi.

Tanszéki, egyetemi szinten elég korán kiszemeltek engem bizonyos feladatokra, voltam

tanszéki titkár, Tempus-koordinátor, ilyen-olyan bizottsági tag, rektori titkár is lehettem volna, mert van bennem valam születtől lojalitás, ellentétes nézetű emberekkel egyidejűleg tudok tudni jutni. Kezdetben úgy gondoltam, az ilyesmi hozzá tartozik a beilleszkedéshez, de ma már látom, hogy csinálni semmit nem lehet, csak fogaskeréknek kellek, ez pedig nem túl szívderítő. Ráadásul ilyen pozícióban előbb-utóbb fontoskodóvá válik az ember, kezdi beleélni magát, hogy nélküle már nem is megy az egész, ami pedig nem igaz.

Van még valami, bár ezt nem szívesen vallom be: nem tudtam megszokni az egyetemi szabad létformát azt, hogy nekem nincs munkaidőm, nincs olyan indoka a munkámnak, aminek konkrét eredmény

(Folytatás a 2. oldalon.)

Fizetésemelés

Február 5-től

10 százalékos béremelésre kapott lehetőséget a Művelődési és Közoktatási Minisztériumtól az egyetem 1992. január 1-jei hatállyal. A vezetői döntés értelmében a szervezeti

egységek az alapbéreikre jutó 10 százalékos megkapják és a felosztás vezetői hatáskörben az érdekképviseleti szervek egyeztetésével történik.

A FEGYVERES ŐRSZOLGÁLATRÓL

A december 17-ei egyetemi vezetői értekezlet résztvevőinek javaslata szerint ebben a különleges formában próbálom összefoglalni a fegyveres őrszolgálatról kapott tapasztalatokat és az én álláspontomat. Indokolttá teszi ezt, hogy az ügy meglehetősen izgalmas volt az egyetemen, igen barátságosan reagálásokhoz vezetett a sajtóban (például „Utóvizsga mótozásból”, Kurír, 1991. december 14.).

A TÉNYEK A KÖVETKEZŐK:

A gazdasági igazgatóság alá tartozó rendészet vezetője, Józsa Miklós a közelmúltban egy tervezetét készítette az egyetem rendészetéről. Ezt Bozsay László december 3-ai keltezésű megküldte nekem. A kísérőlevélben semmilyen jelzés sem szerepelt, amely jelezte volna sürgős átnézésének és jóváhagyásának szükségességét. A terjedelmes tervezetnek Kupcsik József rektorhelyettes úrnak adtam át átvizsgálás céljából. Mivel a tervezet címlapján az én nevem szerepelt, egyértelmű volt, hogy az csak az én jóváhagyásom, aláírásom alapján válhat végleges rendelkezéssé.

December 10-én délelőtt Chikán Attila professzor úr telefonon értesített arról, hogy olyan hírek terjedtek el az egyetemen, hogy az egyetemi épületek kapujában fegyveres őrök fogynak állni. Azonnal jeleztem, hogy ezzel nem értek egyet. Ugyanezen nap délutánján megkérdeztem a vezetői értekezlet résztvevőit, mit tudnak erről. A Közgazdász szerkesztője, Halay Edit tájékoztatott arról, hogy a Közgazdászhoz érkezett valamilyen irás ezzel kapcsolatban. Az értekezleten egyetemen kijelenttem, hogy nem fogok hozzájárulni ahhoz, hogy az egyetemi épületek kapujában fegyveres őrök álljanak, mivel az egyetemen eddig is tilos volt a fegyverviselés.

Le kívánom szerezni igen erős rosszalást az illetőn, hogy egy ilyen tervezet, amelyet nekem kellett volna jóváhagynom, ennek megtörténte előtt nyilvánosságot kapott. Monek Lászlóné írásban közölte a Közgazdász szerkesztőségével, hogy a rendészeti tervezettel foglalkozó írás ne jelenjék meg a Közgazdászban. Ennek ellenére az írás valamilyen módon (pontosan meg nem állapítható személy által, meg nem állapítható számú másolatban és pontosan meg nem állapíthatóan, hogy kikhez) kijutott az egyetemi polgárok nyilvánossága elé. Erős kétségeim vannak azt illetően, hogy egy írásnak — amelyet szerzője, illetve átadója visszavont — lemosolása és széles körben való közzététele összeegyeztethető a sajtóetikával.

Ezt követően az egyetem három hallgatója megírta a „Melléklet (ami a Közgazdászból kifaradt)” című egy lapos íratot és azt nagyobb számban szétosztotta az egyetemen. Ebben az íratban két mondatot kapcsolok össze és észreveszem: — Az első mondat megfogalmazása azt a téves értelmezést teszi lehetővé, hogy a rendészetre vonatkozó hír azért nem jelenhet meg a Közgazdászban, mert azt valaki cenzúrázza. Mindenként tájékoztatok ezért arról, hogy az egyetem vezetése részéről a Közgazdász megjelenése előtt senki sem cenzúrázza, senki sem olvassa el.

— Az utolsó bekezdés első mondata szerint „pénzhiány miatt alaptárgyakat tanító oktatókat... el kell bocsátani”. Ez a mondat a Kurírban már múlt időben, tehát befejezett tényként jelent meg. Ki kell jelentenem, hogy alaptárgyat tanító oktatót nem bocsátottunk el és a jövőben mindent meg fogunk tenni ennek elkerülésére.

A „Melléklet” nyomán három egyetemi hallgató egy levelet intézett hozzám és ahhoz igen nagy számú hallgató csatlakozó aláírásával mellékelte. Ez a levél — röviden összefoglalva — a fegyveres őrök alkalmazása ellen érvel, tiltakozik. Ezzel — mint a fentiekben már kitéjtünk — teljesen egyetértünk.

ALLÁSPONTOMAT A KÖVETKEZŐKÉBEN FOGLALOM ÖSSZE:

Az egyetem területén való fegyverviselésre vonatkozó szabályok nem változnak meg. Amennyiben a jövőben változás válik szükségessé (pl. az éjszakai őrszolgálat), azt csak az egyetemi tanács állásfoglalása alapján fogjuk megvalósítani.

Semmilyen fegyveres személy továbbra sem sértheti az egyetemi polgárok személyiségi jogait. Ugyanakkor kérem az egyetem összes polgárát, hogy segítsenek szép és értékes egyetemi épületeinket és berendezéseinket megvédeni.

Budapest, 1991. december 20.

ANDORKA RUDOLF
rektor

A Közgazdászhoz kapcsolatos félreértések tisztázása végett a következőket kell megjegyeznünk: Amikor a szabályzat a szerkesztőségbe került, a legteljesebb mértékben publikus volt. Nem volt ráíva, hogy „szigorúan bizalmas”, és Bozsay László, aki átadta munkatársunknak, nem kérte, hogy kezeljük bizalmasan. Ellenkezőleg! Arról volt szó, hogy a lap tetszése szerint felhasználhatja az anyagot: azaz ideje belőle, amit akar, azt kérdez vele kapcsolatban amit jónak lát, ha a szerkesztőség úgy tartja helyesnek, akár az egész szöveget megjelentetheti. Ennek megfelelően nem tartottuk titokban a szabályzatban foglaltakat, sem az arról alkotott véleményünket. Aki bejött a szerkesztőségbe, az tudomást szerezhetett róla, ha érdekelte, elolvashatta. Többen úgy vélték, az egyetemi polgároknak joguk van tudomást szerezni a szabályzatról. Szerettük volna minél előbb, minél többeknek felhívni rá a figyelmét, ezért egyik diákunknak — hogy ne legyen kénytelen kézzel lemosolni vagy fejben tartani a szöveget — egy példányt másoltunk. További egy példányt kaptak a hallgatói tagozat irodájában a fénymásolás idején éppen ott tartózkodó HT-tagok, mert őket is érdekelte a dolog. (Végül is — gondoljuk — mindegy, hogy néhány nappal később a Közgazdászból értesülnek a szabályzatról vagy már most tudomást szereznek róla.)

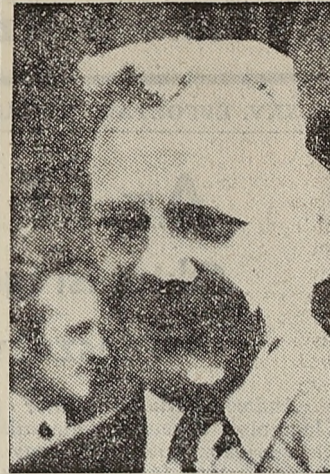
Ennyi a Közgazdász szerepe az ügyben. Ez után közölték a szerkesztőséggel, hogy a GI már nem kéri, hogy az újság cikket készítsen a rendészeti szabályzatjal kapcsolatban. Ekkor következtek a röpiratok, az aláírás-gyűjtés, valamint nagylapokban megjelent cikkek. Egyik sem a mi ötletünk, nem a mi kezdeményezésünk volt.

Ezekről a tényekről a szerkesztő vezetői értekezleten tájékoztatta a rektort. Ennek megfelelően úgy éreztük, hogy a Közgazdász egyetlen munkatársa sem követett el jogi vagy etikai vétséget, nem tettünk inkorrekt lépéseket az ügy kezelése során.

A szerkesztőség

Dr. Nyilas József

1926–1992

nyos pályáját. Pályafutásának kiemelkedő állomásait jelzik megvédett tudományos értekezései: 1957-ben egyetemi doktor, 1961-ben kandidátus, majd 1974-ben a közgazdaság-tudomány doktora lett.

Nyilas József élete egybefüggő a közgazdász képzéssel. Még egyetemi hallgató volt, amikor 1949-ben oktatni kezdett egyetemünkön, 1954-ig a politikai gazdaságtan tanszék tanársegédje volt. Egy kis kitérő után, 1959-ben ismét oktatóként állt egyetemi katedrára, a világgazdasági tanszék elődjére. Itt dolgozott haláláig. Bár kutatási és oktatási feladatai egyre bonyolultabbá váltak, Nyilas Józsefet jelleme, elkötelezettsége nem gyátak meg magányos egyetemi oktatónak, hanem közéleti szerepvállalásra késztették. Mint egy másik évtizeden át tanszékvezető volt, miközben egyetemi vezetőként is helytállt, hosszú időn keresztül az egyetem fontos és meghatározó személyisége volt.

Nyilas József nem kimélte önmagát. Életének javarésztében sokféle betegséggel küzdött, de soha nem hátrított el feladatától. S ha már elvállalta, akkor mindent elkövetett, hogy meg is feleljen megbízatásának. Mindig felkészülten jött órára, tudományos vitára, vagy akár egy értekezletre, így is példát adva kötelességtudatából.

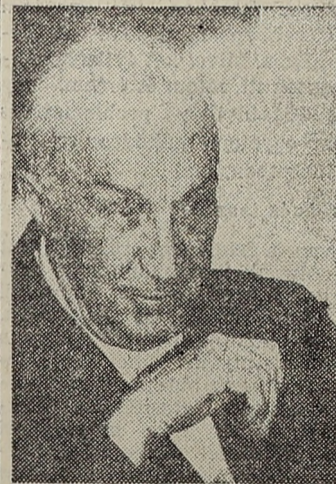
De azt sem engedte meg magának, hogy ne legyen naprakészen tájékozott, mert hitte, hogy tanári hivatásának e nélkül nem tud eleget tenni. Szeretett tanítani. Sokan vannak, akik tőle tanulták meg, hogyan kell eligazodni a világgazdaság folyamataiban. Az egyetemi és az akadémiai társadalmi kötelezettségei mellett, az értelmiségi és szakmai egyesületek tevékenységének kiemelkedő és elkötelezett résztvevője és aktív szervezője volt.

A világgazdasági tanszék az egyetem többi dolgozóival együtt gyászolja Nyilas Józsefet, a kollégát, a barátot. Emlékét kegyelettel és tisztelettel megőrizzük.

Világgazdasági tanszék

Dr. Neményi István

1910–1992

dés, emberi problémáinak meghallgatása, segítőkészség jellemezte. Nemcsak hallgatói, hanem sok magyar és külföldi aspiráns mondatott köszönetet tudományos fókuszának elnyerésekor Neményi Istvánnak, az aspiránsvezetőnek, aki a jóval fiatalabbakat megszerző energiával dolgozott és bőkezűen osztotta tudását.

Egyetemi munkáját szolgálatnak tekintette. Amellett, hogy a pénzügyi tanszéken oktatott, néhány évig az Egyetem Központi Könyvtárát is igazgatta, mert az egyetem érdekei ezt kívánták. 1981 decemberében ment nyugdíjba, de félállású professzorként részt vett a pénzügyi tanszék oktatómunkájában és évekig volt az Egyetemi Szemle főszerkesztője. Ez utóbbi munkáját is az igényesség és a segítőkészség jellemezte. Az érdemi, szakmai munka mellett nem riadt vissza a szerkesztőségi aprómunkától, a kéziratokkal való „szaladgálástól” sem.

Halálával egy munkás életút ért véget. Hiányát nem csupán volt tanszéki kollégái érzik, hanem a könyvtárosok és az egyetem többi munkatársai, hiszen közművelődésnek és közszellemnek örövendett. De folytathatjuk a sort volt tanítványainál és a bankszektor munkatársaival, akik mindig nagy szeretettel gondoltak rá. Emléke, volt hallgatói és kollégái szívében, tudományos munkássága a könyvtárak polcain él tovább.

Pénzügy tanszék

Zavartak a világtalan tőkölők

(Folytatás az 1. oldalról.)

ményben kell megjelennie nap mint nap. Nekem túl sok itt az úresjárta, a tőkölés.

Mostanra kiismertem az egyetemet, a kereteket, az embereket, a működést. Most már nem izgalmas, nincs kihívás, nem érzem úgy, hogy nekem itt bármi dolgom lenne, hogy igyekezni kellene megtartani valamit, vagy hogy harcolnom kellene itt valamiért.

— Akkor hát könnyen döntöttél. — Egyáltalán nem. Ez az első munkahelyem, nekem még nincs abban rutinom, hogy fogja az ember a munkakönyvét, aztán vizsgálja. Eleinte próbáltam „megbeszélni a dolgot” a hozzám közel állókkal, azt reméltem, a véleményük segít majd. Aztán rájöttem, ez tú-

lontul fájó pont számukra, túl sokan gondolkodnak körülük hasonlóan, csak képtelenek dönteni, úgyhogy aztán már csak közöltem, hogy elmegyek. Andorka Rudolftól, Lengyel Gyuritól és Chikán Attilától szerettem volna bekécsen elválni. Andorka Rudolffal akartam először közölni, végül nem tölem tudta meg, kicsit sértegettem látta emiatt. Bár ebben véltlen vagyok, megértem őt, végül is ő vett ide, bizalmi emberének tartott, terveit levettem velem. Lengyel Gyuri szerint is hülyeséget csinálók, de sok sikert kíván. Chikán Attiláról pedig — aki 1982-től, a Rajk-kollégiumba kerüléséig fogja az irányító volt számomra — tudom, hogy korábbi hasonló eseteket egyszerűen árulásként értékelt. Volt még egy lelkiismereti problé-

Fábian Tamás: „Olyanok is gengszterek lettek, akikről senki nem gondolta volna”

egy iskolatáskát néztem ki magammal.

— Gondolom, az egyéb különbségek is adódnak majd. Nem jélsz attól, hogy „jársz”, hogy nem a földön jársz majd többé, hogy eddigi kapcsolataid tönkremennek?

— Van Sz. Kiss Lacinak egy mondása, ami nagyon ideillik; ha prostitúáljuk magunkat, mindig az összeg a kérdéses. Valóban, a pénzvilágban nem az a kérdés, hogy adnak-e az embernek autót, hanem az, hogy milyen akar. A volt csoporttársaim ebben a világban évi négy-öt milliótól tartanak. Engem a praktikus szempontok vezérelnek: itt havi 16 ezer volt a bruttó fizetésem, az éves jövedelemem külső munkákkal körülbelül 800 ezer forint bruttó. Ezt szeretném az első évben megduplázni, aztán majd meglátjuk. Valószínűleg lehetne nagy BMW-m is, de inkább egy kis japán kocsit választok, és az átlagnál talán hamarabb költözöm majd kertes házba a mostani kétszobás panelből. Öltözködni minden bizonnyal nívósabban fogok, és arra is töreksem, hogy ha valamit meg szeretnék tenni, valahova el szeretnék jutni, akkor a pénzhiány ne lehesse akadály. Egyelőre egészséges erkölcsi érzék van bennem, de túl nagy illúzióm nincsenek, a pénzvilág biztos korrumpálja az embert. Olyanok is gengszterek lettek, akikről senki nem gondolta volna; nagy erkölcsi tartalék kell a talponmaradáshoz. Hogy nekem sikerül-e ellenállnom, az kérdés. Engem is nagyon zavartak eddig az újjazdag bűnök, a szélhámós gengszterek, de hadt tegyem hozzá, a „világtalan” tőkölők is. Nincs semmi megnyugtató, amit mondatnék. Hogy a viselkedésem, az értéktelenségem is megváltozik-e az életformával együtt, az majd elvlik. Fontos, hogy kik állnak az ember mellett, de ezt a határt egyedül kell átlépni. Akik már túlvannak rajta, igekeznek elfelejteni, hogy máshogy is volt valaha, akik meg itt maradnak, nem is gondolnak bele, hogy milyen az a másik világ. Bizom benne, hogy befogadnak. Egy év múlva már tudni fogom, hogy nagy hibát követtem-e el, vagy sikerült. Amikor a feleségemnek elmondtam, mit tervezek, azt mondta: rendben van, kérdés, hogy a szived, meg a gyomrod bírja-e majd.

M. G.

Új vezető a védelemgazdaságtan tanszék élén

Dr. Turák Jánost, a hadtudományok kandidátusát nevezteék ki a védelemgazdaságtan tanszék új vezetőjéül. A nyugdíjba vonuló Gulyás Kálmán utóda egyetemünkön, illetve a Zrínyi Katonai Akadémián szerzett diplomát. Mostanra a Magyar Honvédség fejlesztésének és fenntartásának közgazdasági kérdéseivel foglalkozott a hadsereg vezérkarában, osztályvezetői és csoport főnök-helyettesi beosztásban.

Jelentkezési felhívás

„ÜZLETI ETIKA” alternatív tárgyra

A Közgazdász nov. 27-i számának hasábjain már ismertettük azt az elképzelésünket, hogy 1992 április-májusában alternatív tárgyat hirdetünk meg, üzleti etika (Business ethics) címmel. A kurzus vezetésére Joós Ernőt, a montreali Concordia egyetem filozófia professzorát kértük fel. Mivel Joós professzor nem tud februártól május végéig Budapesten tartózkodni, ezért kell a kurzust április-májusra koncentrálni, sürített menetrenddel, dupla órással. Aki ezt az alternatív tárgyat választja, annak tehát februármárciusban szabad marad egy alternatív tárgynyi órákerete, viszont vállalnia kell az április-májusi pluszterhelést.

Néhány kérdéskör a kurzus tervezett tematikájából:

— Miért gazdasági természetű kérdés az etika?

— Ökológia és intergenerációs felelősség.

— A vállalat, vállalkozás társadalmi felelőssége

— Etikai kódex

— Önérték, igazságosság és jóléti társadalom

Május elején a kurzus keretében, két napos kerekasztalkonferenciát rendezünk, holland résztvevőkkel. Joós Ernő február végén néhány napig Budapesten lesz, akkor tart egy bevezető előadást. (Az előadás helyét és idejét a Közgazdászban is közöljük majd). A professzor két könyve („Is-ten és a lét” ill. a „Szépről és a Jóról”) a földszinti könyvesboltban megvásárolható.

Az alternatív tárgyra évfolyam megkötés nélkül, bárki jelentkezhet. A jelentkezési lapokat az alkalmazott gazdaságtan tanszék titkárságán (E 344) vagy Papp Józsefnél (E 348) lehet leadni.

Isten veled, cimborám!

Még utoljára ki-ki a párja mellé ült, akivel évek óta így szokták meg előadásokon, szemináriumokon. Még utoljára a partner lefoglalt neki egy helyet, mert tudta, mindig az utolsó pillanatban robban be. Gyorsan megtelt a „faterem”. Volt, aki a hozzátartozóját, édesanyját is elhozta. Es ott volt a búcsúztatók között a rektor is. Az elnöki asztal mellett a tanárok ültek. Ezen az átlagos hétköznapon, december 19-én a külgazd., a nemzetközi, a tervgazd. és a tanár A-, B-, C-szak végzős hallgatói ballagtak. Minden nagyon, ünnepélyes volt. A terem izgalomtól zsongó zajának Balogh Erika vetett véget, amikor a hallgatói képviselet nevében megnyitotta a ballagási ünnepséget. Az ünnepi beszédek a tanárok tartották. Sipos Zoltán docens, a gazdálkodási kar dékánhelyettese úgy emlékezett meg az utolsó hagyományos évfolyamról, mint akinek nem kell félnie, van helye kint az életben, a legjobbak között. Aztán nagyon szellemesen sorra vette a ballagási jelképeket: a batyuban a pénzdarabot, amely arra kell, hogy figyelmessze a közigazdást, hogy az első és legfontosabb a haszonérték. A pogácsa, a szociális érzésre, a társadalmi felelősségre int, a kiskendő, hogy csak végső esetben engedjék bekötni a szemüket, ha a munkahelyükön olyan esettel találkoznak, amin nem tudnak változtatni. És a bot, amely támasz a karrier első lépésénél, de az önvédelem szempontjából is fontos lehet. Végezetül bort, bűzát, békességet és nagyon sok sikert kívánt a végzősöknek.

Rostoványi Zsolt docens, a nemzetközi kapcsolatok tanszék vezetője arra figyelmeztette a ballagókat, hogy a tanulás ne érjen számukra véget az egyetemmel. Bizonyára számtalan lehetősége lesz ennek a generációnak

Padból a katedrára

A fotósorozat róla egy lány társaságában jelent meg a KÖZGAZDASZ-ban és a tavaszról szóló. Fák, rügyek, madarak, a kispadon szerelmespár. A fű nem ismeretlen az egyetemen. Gáspár Tamás nevével gyakran lehet találkozni. Többesrűs TDK-díjas, instruktorki és gitáros a hallgatók közül összeállt zenekarban. És most alig néhány hete a ballagási ünnepségen nagy taps közepette vette át a Pro Universitatis-díjat, amellyel tudvaleg a kiváló szakmai és közösségi munkát értékelik. A kitüntetés alkalmából beszéltem vele.

— Ert egy pár kitüntetés-díj, mióta egyetemista vagy. Sikerembernek tartod magad?

— Attól függ, kit nevezek sikerembernek.

— Azt, akinek minden békén, noha tesz is érte, de általában a szerencse is segíti, meg talán jó érzéssel rátalál mindig, merről fúj a szél.

— En nem figyelem a széljárást. A meggyőződésemhez a széljárástól függetlenül tartom magam. De van egy másik oldala is ennek a sikerdolognak. En ugyanis a saját munkámat mindig valamiféle közösségben szeretem végezni. Gondolok a négy éves instruktorki munkámra. Ott az eredményeket egyértelműen sikernek értékelem, de ezt nem egyedül én, hanem a közösség könyvelhette el. En csak hozzáadtam azt, ami a meggyőződésemből és az energiámból futotta. Ennyiben én is részesem vagyok a sikernek. Az pedig tévedés, hogy csak sikerim lettek volna.

— Tudomásom szerint mindig jó tanuló voltál. Háromszor írtál TDK-t, egyet harmadévben, kettőt negyedév-

szinten utánaajárni. Ehhez számomra az igazán nagy lökést két személyiség adta: Kozma Ferenc a szakszeminárium-vezetőm és Sugár András, akivel úgy alakult a kapcsolatom, hogy különböző tárgyakat hat féléven keresztül tanított. Ok nem egyszerűen jó szakemberek, akik saját tudományterületüket nagyon komolyan művelik, hanem mint pedagógusok is nagy egyéniségek. Tudják irányítani az ember fantáziáját, törekvéseit, elképzeléseit, nem tipornak el semmilyen hallgatói kezdeményezést. Egyébként a közöszeretetet, a csapatszellemet otthon oltották belém. Szüleim, nagymamám, nagy-nénikém, szóval az egész rokonság testnevelő tanár. És természetesen sportolnak, vérukból van a csapatszellem. Engem a közösség oldaláról elsősorban az emberekkel való kapcsolatteremtés inspirál. Ezért sok mindenre hajlandó voltam. Egyszer egy nyarat is végigdolgoztam a dékáni hivatalban egy fillér ellenzolgáltatás nélkül, mert szerettem ezt a munkát, mert így

arra, hogy külföldön is folytathassa tanulmányait, ahol sok minden mellett tanulják elismerni a másságot is.

Kollarik Amália, a gazdaságföldrajz tanszék docense Eötös József intelmeivel, Kerekcs Sándor egyetemi tanár, a technológia tanszék vezetője Illyés Gyula Hajsza-lyökök című írásának felolvasásával búcsúzott az egybegyűleltől.

Nagy derűtséget váltott ki Hrubos Ildikó docensnek, a társtud. kar dékánjának visszamelegzése saját évfolyamával történt első találkozásáról, amikor már felismerni is nehéz volt a pocakos, kopaszodó kollégában a hajdani vékonydögájű csopitársat. A most búcsúzó is így lesznek ezzel, a 92-sek, akik azért felszavakból is érteni fogják egymást.

Az egyetem vezetése nevében Veress József rektor-helyettes búcsúzott. A mai nappal veszi kezdetét életük nagyobbik része, kezdete, majd lefestette milyen útravalóval indul az életnek egy amerikai, egy tajvani, egy szovjet és közbülsöként egy magyar végzős diák. Hát a szuperauto slusszkulcsa és a világköri utazás lehetősége ebben a vonatkozásban nálunk még nem mondható egyáltalán általánosnak. Helyette szerény útravalóként csokorba fűzték néhány gondolatot, amit jó lenne nem téveszteni szem elől: hogy az idő áll, csak a mi időnk jár le, hogy nem szabad mátkuskerékbe kerülni, hogy állandóan törekedni kell az önéflesztésre. A végén a ballagok legszemélyesebb magánéletéhez is volt egy intó gondolat, egy dolog, amit nem szabad az életből kihagyni: szeretni valakit valamiért, akkor is ha fáj.

Nagy tapsal köszönték meg az ünnepeket a búcsúztatást, hogy aztán átvéve a ballagási kitüntetésekét szét- szedjenek sietve az életbe, ahol a nagy parti már elkezdődött, de szerencse, hogy az osztásnál még ott lehetnek elsőként. Így lesznek az utolsókól első. —it

Egyrészt, mert az instruktorságnak az a fajta szerepe, ami eddig fennállt, az felbomlott. Új feladatot kellene neki keresni. Ugyanez vonatkozik az egyetemi napokra a KEN-re is.

— Úgy láttam, sok baráttal voltál körülteve.

— A barátság rendkívül sokat jelent számomra. Ez is nagyjából összekapcsolható az instruktorsággal. Társaságunk nemcsak egy feladatra szerveződött, hanem ezen keresztül létrejött egy baráti kör is, amely rendkívül jó hatással volt rám. En éppen ennek

nősen a napi politikával, legfeljebb a politika általános tendenciáival.

— Vidéki vagy, kaposvári. Nem volt hátrányod a pestiekkel szemben?

— Nem. És ennek az a magyarázata, hogy az a gondolkodás, amit én otthon kaptam, az teljes mértékben megállja a helyét nemcsak Budapesten, hanem bárhol. Mert ezek olyan emberi dolgok, amelyek nem földrajzi kritérium függvényei.

— Hová mész dolgozni?

— A külker. főiskolán fogok tanítani. Amikor harmadéves

„Sok mindenre hajlandó voltam”

a közösségnek a hatása alatt változtam, és ezt a barátoknak köszönhetem. Rengeteg időt töltöttem együtt vitakozva részben a feladatokról, részben egyetempolitikáról, reformról, elit- és tömegképzésről, elméleti jellegű kérdésekről. Sokat változtam főleg abban, hogy a meggyőződésemet sikerült helyrehozni. Azt, hogy hogyan néztem magam körül a világot. Ez a baráti közösség megerősített abban, hogy a meggyőződésemhez ragaszkodjam is, és ne az legyen, hogy akivel éppen beszélek, annak azt mondjam, ami neki tetszik. Legyek kiszámítható. Aki velem beszél az tudja, hogy amit mondok azt valóban úgy is gondolom. Meggyőzték a viták arról is, hogy az élet nem sarkos, nincsenek szélsőséges igazságok, nincs csak egy igazság, hiszen minden attól függ, milyen szempontból nézzük a dolgot.

— Mi a véleményed a politikáról?

— Politikával nem foglalkozom. Teljes mértékben sajnós nem vonhatom ki magam alóla, hiszen a diplomamunkám megírásánál a gazdasági elemzésből sem lehet a politikai szempontokat figyelmen kívül hagyni, mert ebben az esetben torz lenne a kép. De mondhatom, hogy sajnós, mert nem érdekel igazán. Hogy nem foglalkozom politikával ennek komoly oka van. Ugyanis a politika más-féle gondolkodásmód alapján működik, mint az én hétköznap- gondolkodásom. En ugyanis mindig azt állítom, ami a meggyőződésem, márpedig az etikusság és a politikusság a kettő nem fedi egymást. S mivel én inkább az etikusság felé hajlok, ezért nem érzem jól magam, hogyha másként kellene cselekednem, mint ahogy érzek. Ezért nem foglalkozom külö-

voltam, a TDK-m külső bírálója Fáyiné Péter Emese volt, aki a külker. főiskola külkereskedelmi tanszék vezetője. Ő a TDK-konferencia után megkeresett, hogy nincs-e kedvem csatlakozni hozzájuk. Így lettem nála demonstrátor már másfél éve, és végzés után az ő tanszékén fogok világgazdaságtant és nemzetközi kereskedelem elméletét tanítani.

— Milyen kapcsolatod van a zenével?

— A zene mindig vonzott. A közgázon a rockyklub alapító közbe tartozom. 10 évig tanultam fuvolázni még otthon. Itt, az egyetemen alakított zenekarunk főleg rockzenét játszott. A zenekar tagjai már valamennyien végeznek. Egy dédelgetett témám volt, szerettem volna zenetörténetet tanulni. Meg is próbálkoztam vele az ELTE-n, de a heti 40 óras egyetemi elfoglaltság mellett ezzel sajnos fel kellett hagynom. Az a teremt, hogy munka után újra beülök a padba és hobbi szinten belemélyedek a zenetörténetbe.

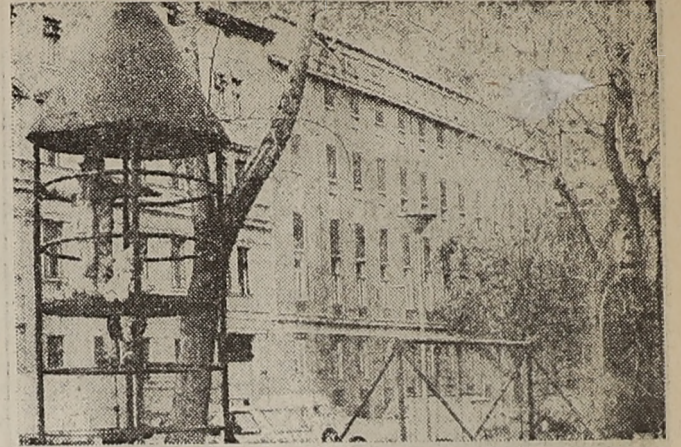
— Ki a kedvenc zeneszerződ?

— Bach, Debussy és a hatvanas évek könnyűzeneje.

— Milyen útravalóval indulsz az életbe?

— Az egyetemen néhány oktató, akik közelebb álltak hozzám, kipallérozták az agyamat. Elsajátítottam azt a problémamegoldó készséget, amely nélkülözhetetlen a közigazdász pályán. Ha ez megvan — ami természetesen majd kint derül ki —, akkor bárhová kerülhetek, minimális idő kell hozzá, hogy annak a területnek a technikai ismereteit megszeresszem, és hogy attól kezdve szakemberként működhessek. En ezt vártam az egyetemtől, és remélem, hogy ezt sikerült is megkapnom. H. E.

A kérdés az, ki költözik?

Új létesítmények, a Kőztelek utcai épület és bejárata
Fotó: Salamon Csaba

Lapzártánk idején nincs még végleges döntés arról, mely szervezeti egységek költöznek majd a Kőztelek utcai épületbe. A vállalatgazdaságtan tanszék nem kíván beköltözni a főépületbe, ezért a költözködési bizottság azt javasolja, hogy a Makarénok utcából — a Gazdasági Igazgatóság területén adjon át. Döntést a vezetői ülés hoz majd.

Casino

Egy hölgy már hosszú ideje rágta a fülét, az volt a kívánsága, hogy menjek el vele egy casinóba. Először arra gondoltam, hogy valamit tén akar tőlem, de szép lassan elárulta, hogy miért is vágyik velem casinóba.

Több casino is van Budapesten, de mi az Imperia mentünk, ami a Kossuth Lajos utcában van, közel a hídhoz. Talán jól mondom, hogy ez az egyetlen hely, ahová nyitástól egészen délután hatig egyszerű utcai ruhában is be lehet lépni. Elegáns hall, mongol ruhátáros, kidobólegények. A közönség főleg egyetemisták, arabok és keletiek. Belülről egészen biztos, hogy ugyanolyan, mint a többi.

A lány a barátjával már a következő nyárra tervez. Eljárnak ebbe a casinóba, megveszik a belépőjegyet 10 DM-ért, de az 15 DM-et ér, s ez itt a lényeg. Szépen felteszik a belépőjegyet, úgy, hogy szinte biztosan nyerjenek, tehát egyikük például a feketére, másikuk a pirosra tesz, s így rögtön nyernek 30 DM-et és távoznak 10 DM-mel gazdagabban. Természetesen némi kockázat így is van, hisz 1/37-ed annak az esélye, hogy a 0 jön be, s ekkor bukta van.

Nyilván az üzlet csak akkor éri meg, ha az ember minél gyakrabban jár el, s meg bírja állni, hogy egyszer sem játszik. Nagy a kísértés.

Szendi Sándor

Időközben kollégák lettek

ben, ez utóbbi OTDK volt. Mikétszített arra, hogy a szakmai munkában is, és a közösségi életben is ilyen hajtós legyen?

— Ami a szakmai munkában hajtót, az az ismeretigény. Ha volt egy olyan problémakör, ami izgatott, akkor annak megpróbáltam valamilyen

közül kerülhettem emberekhez, akiknek nyújthatni lehetett ezáltal rendkívül sokat.

— Hogy élted meg a reformokkal az egyetemen a közösségek felbomlását?

— Ebből a szempontból azt hiszem éppen itt az ideje, hogy végezzek, mert engem ez nagyon lesújtóan érintett.

Ballagási kitüntetések

A végzős diákok a december 19-i ballagáson vehették át az egyetemen végzett szakmai és közösségi munkájukat elismerő kitüntetésekét.

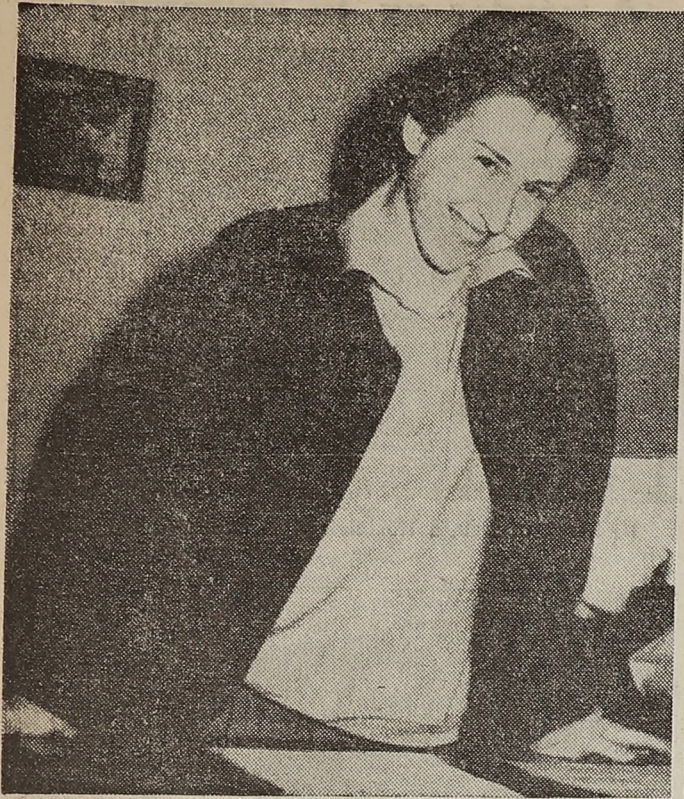
Pro Universitate-díjat kapott Gáspár Tamás. A szakmai munkáért elismerésben részesült Ludányi Arnold, Mázsa Péter, Váradi Balázs és Világi Balázs. A Közöségért kitüntetését vehette át Both Vilmos, Csontos László, Pál Gabriella és Vajda Andrea. Ballagási oklevelet kapott Bokor Attila, Császár Csaba, Porrai Zsolt, Győri Enikő és Rátvai Attila.

Fájdalom ellen való orvosság.
Fotó: Salamon Csaba

Pályázni az elfogadott tanszékekre lehet

Alapkérdésekben megteremti a biztonság feltételeit

Fotó: Császár Csaba

Folytatás az 1. oldalról

az ott végrehajtott összevonas megtörténtével. A társadalomtudományi karon a jövőben a Nyelvi Intézetnek nem lenne igazgatója, önálló tanszékek lennének és a tanszékek együtt alkotnak egy laza vezető testületet és mindig az egyik tanszékvezető képviselné az egyetem felé a Nyelvi Intézetet.

A legtöbb probléma a közgazdasági karon volt. Az a megoldás ami kialakult a karon lehet, hogy nem a legkövetesebb, de pillanatnyilag nincs jobb. A karon a meglévő három nagy egység közül megmaradt a matematika. A másik két nagy egység a Makrotervezési és Modelllezési Intézet és az elméleti közgazdasági tanszék szétvált kisebb egységekre. Az így létrejött kis tanszékeknek szorosan együtt kell működni egymással. Később,

majd az élet fogja eldönteni, hogy milyen intézményes formát kapjanak a jövőben.

Az előterjesztett anyag feltett vita bontakozott ki, melynek eredményeképpen az egyetemi tanács a következő határozat kíséretében fogadta el a fejlesztési tervet: Nyelvi képzésben a tanszékek térítés nélkül 4, illetve 6 órát hirdethetnek meg. A hallgató dönthet a kettő közül, de a választás nem kötelező. A hat óra felvételére mindenkinek joga van. Graduate szinten az órakeret (négy óra nyelvel együtt) 80, ezt a karoknak módjukban áll rugalmasan kezelni és tantárgytipusok között szabadon felhasználni. Az undergraduate szinten bevezetésre kerülnek alternatív törzstárgyak. A tanács 16 igen szavazattal elfogadta a négy alternatív törzstárgyat: gazdaságföldrajz, gazdaságtörténet, filozófia, politikatudomány. A

négy tárgyból kettő választása kötelező, a választás módja később kerül eldöntésre. Csökken az undergraduate szinten az órakeret, 4 órával 20 órára. Ennek következtében a szemeszterenkénti órakeret (nyelv nélkül) 20 óra. Elfogadta az egyetemi tanács a credit rendszert az alternatív tárgyak vonatkozásában. A társadalomtudományi karon a szociológia, szociálpolitika, politológia, nemzetközi kapcsolatok szakirány a szak elnevezést veszi fel. A tanszéki struktúrát az egyetemi tanács elfogadta azaz, hogy a karokon belül el kell indulni annak a folyamatnak, amely az oktatási igényekhez igazítja a tanszéki struktúrát, a tanszéki létszámot.

Az egyetemi tanács által elfogadott oktatási egységek, amelyekre a tanszékvezetőknek pályázni lehet a következők:

Általános társadalomtudományi kar:

emberi erőforrások tanszék, filozófia tanszék, gazdaságföldrajz tanszék, gazdaságtörténet tanszék, nemzetközi kapcsolatok tanszék, Nyelvi Intézet; angol, tanszék, német tanszék, orosz tanszék francia-olasz tanszék, spanyol-portugál tanszék, Pedagógia tanszék, politológia tanszék, szociológia tanszék, természetismeret tanszék, Közpénz- és Kelet-Európai Kutatócsoport.

Ezenkívül elfogadást nyertek a következő javaslatok: az egyetemi tanács visszatér a jogi oktatás koncentrált átvezetésére: emelt szintű komplex képzést mindenki választhat, nem kötődik felvételihez; graduate szintre külső intézményből csak sikeres felvételi letétele után lehet jönni, kidolgozásra és megtárgyalásra kerül a tanárszak tanterve; az MSZI tanszékeinek elnevezése: matematikai tanszék, operációkutatási tanszék, számítástudományi tanszék, információrendszer tanszék.

Gazdálkodási (üzleti) kar:

agrár közgazdasági tanszék, alkalmazott gazdaságtani tanszék, gazdasági jogi tanszék, külgazdasági tanszék, környezetgazdasági tanszék, marketing tanszék, számviteli tanszék, vállalatgazdasági tanszék, vezérelési és szervezési tanszék, védelemgazdasági tanszék.

Közgazdasági kar:

elméleti közgazdaságtan tanszék, közgazdaságtan tanszék, gazdaságpolitikai tanszék, jövőkutató tanszék, közgazdasági elemek története tanszék, matematikai közgazdaságtan tanszék. Az MSZI tanszékek: rendszerelméleti tanszék, közgazdasági alkalmazások tanszék, számítástudományi tanszék, informatikai tanszék. Mikroökonómia tanszék, makroökonómia tanszék, pénzügy tanszék, statisztika tanszék, világgazdasági tanszék, Közgazdasági Kutatók Központja (PAC), önálló számítástechnikai osztály.

A fejlesztési terv vitája során mellőzték a pénzügyi feltételek tárgyalását. Veress József bejelentette, hogy az egyetem átvilágítására felkért bank elkészült az anyag, amit opponálásra kiadott. A külső átvilágítás korrekciójával a 92-es költségvetés figyelembevételével a tanszékvezetők és az egyetemi, illetve kari vezetés tisztázza fogja a tanszékek működési feltételeit.

Az egyetemi tanács befező napirendi pontjaként a rektor tájékoztatást adott arról, hogy a Köztelek utcai költözéssel kapcsolatban úgy döntött, a Gazdasági Igazgatóság költözik.

A szegénységkutatás fehér foltjai

- Kandidátusi disszertáció kapcsán -

Sokaknak muszáj foglalkozni a szegénységgel, mert ez az élethelyzetük, másokat, például a politikusokat, közgazdászokat a nagyobb összefüggések kényszerítenek erre, társadalmi szervezetek, egyházi karitatív indíttatásból teszik ezt, de miért tölt egy statisztikus kutató éveket a szegénység kutatásával? — kérdeztem Hajdú Ottót, a statisztikai tanszék oktatóját, aki nemrégiben védte meg kandidátusi disszertációját.

Hajdú Ottó: Minden szám csak durva becslés

Tudományos körökben igen nagy az érdeklődés a szegénységkutatás iránt,

ről is szabadult a tiltás alól,

lehet már írni, beszélni róla, hálás kutatási téma, ha lehet ezt úgy mondani. Illeszkedik korábbi munkámhoz is, a jövedelemegyenlőtlenségek, jövedelem-elosztás vizsgálatához Kiderült ugyanakkor, hogy a szegénységkutatás módszertani területén fehér foltok vannak Magyarországon, s az ilyesmi izgalmas ritkaság már a tudományban. Nyolcvéni munkám eredménye ez a dolgozat, ez nagyon hosszú idő, de egy igazán jó értekezéshez kiforrott gondolatok kellene, s nekem ennyi idő kellett ahhoz, hogy a saját mércém szerint évek múlva is megállja a helyét.

Miről szól az értekezés? — Minden lapja azt tárgyalja, hogyan lehet átfogóan, tömören, egzaktnak, lehetőleg kevés, de beszédes mutatószámokkal jellemezni egy országnyi népességet a szegénység szempontjából. Az első kérdés az — s ezt még a mérések megkezdése előtt el kell dönteni —, hogy kiket tekintünk valamilyen ismérv szerint szegényeknek, és kiket nem. Szub-

jektív és objektív elhatárolást is el lehet képzelni. Szubjektív értelemben mindenki szegény, aki annak érzi magát, akár a valós helyzetétől teljesen függetlenül, például azon az alapon, hogy a számára érzékelhető környezethez hasonlítja a saját helyzetét. Itt a mihez képest, kihez képest vagyunk megfosztottak valamitől a szempont, és ahány ember, annyiféle viszonyítási alap lehet. Ez a megközelítés társadalmi méretekben természetesen nem alkalmazható, ott objektív elhatárolásra van szükség, ami nagyon problematikus, de alapjában véve a minimális szükségletek, a minimális életvitel pénzben kifejezett költségeiről van szó. Vonatkozhat ez egy főre, egy családra, aktív vagy inaktív, városi vagy falusi háztartásra, és így tovább. Magyarországon kétféle minimumvonal használatos, a létminimum, és a társadalmilag indokolt minimum, ami átlagosan 15 százalékkal magasabb a létminimumnál. Tavaly óta

új módon számít a KSH létminimumot

három elemből: a táplálkozástudományi intézet minimális élelmiszerkosara alapján figyelembe veszi a mérsékelt aktív életmód esetén a túléléshez szükséges minimális táplálékigényt, ehhez minimális lakásfenntartási (nem lakáshozjutási!) költséget és minimális egyebeket adnak hozzá. A társadalmi minimum ennél annival több, hogy tartalmazza az elvárható átlagos igények minimális kielégítésének minimumát.

De térjünk vissza oda, amikor a választott objektív kritériumok szerint elhatárolhatók egymástól a szegények és a nem szegények. Az én területem itt kezdődik, hisz témám a szegénységkutatás. Ekkor három nagyon fontos elemet kell vizsgálni: azt, hogy a társadalom mekkora rétegét érinti a szegénység, mennyi él közü-

lük a szegénységkategória alsó határához (azaz az éhezéshöz) közel, illetve mennyien élnek a kategória felső határához, a szegénységküszöbhez közel. A harmadik vizsgálandó tényező az, hogy milyen jövedelemegyenlőtlenség van a szegénységben belül. Mindezen tényezőket mérhetők a matematikai statisztika eszközeivel, és eredőjükből adódnak a szegénység átfogó mérőszámai.

Alkalmaztad is a mutatókat, elemezted a magyarországi szegénységet?

Előbb rendszerbe foglaltam őket, a dolgozat fő érdeme a mérőszámok jelentésértelmezésének kibogozása, valamint az, hogy mindegyiküket a jövedelemegyenlőtlenséggel, a társadalmi jóléttel, és a viszonylagos megfosztottsággal szorosan együttműködésben tárgyalom. Természetesen

végeztem elemzéseket

a magyarországi helyzetre vonatkozóan. Utóljára 1987-ben volt jövedelemvizsgálat, annak kissé idejét múlt adataival dolgoztam. Az országos társadalmi minimum alatt 1987-ben

a társadalmi minimum alá nagyon sokan kerültek azóta, még akkor is, ha a létminimum alá kevesebben. A társadalmi minimum alatt — aminek vizsgálatával egyébként foglalkoztunk a KSH — most a háztartások 30-35 százaléka is élhet, ez egészen biztos. Van azonban olyan családtípusok, például a két kereső, három eltartott gyermekkel, akik-

nek körében már öt évvel ezelőtt 60 százalék volt a szegények aránya. A számok persze függenek attól, hogy milyen küszöbértéket határozzunk meg, ezért én evidejűleg többel dolgozom. A szegények közötti jövedelemegyenlőtlenség elhanyagolható volt, miközben egyértelmű, hogy az inaktívok szegényebbek, mint a dolgozók,

Budapest a legkevésbé szegény,

a vidéki városok követik és a falvak lakói a legszegényebbek. Ugyanakkor ők vannak a legtöbbben. Az utóbbi években a szegények átlagjövedelme távolodott a küszöbértéktől, tehát ma szegényebbek a szegények, mint öt éve voltak. A társadalmi minimum alá zuhanás tömeges jelenség, de tegyük hozzá, hogy ez még nem

van látható és nem látható szegénység,

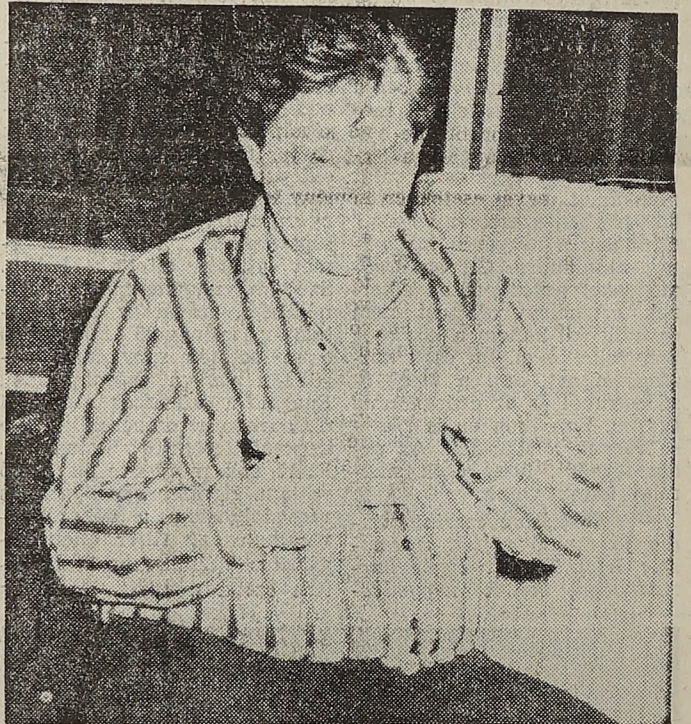
s ez utóbbi nem vizsgálható. Egy (egyelőre) jól öltözött illetőről nem látszik, hogy nincs lakása vagy, hogy éhes.

Miként lehetne azt elérni, hogy a szegénységvitákban a tényekre alapozott érvelés folyjon demagógia helyett?

Az egyeneket semmiképpen nem lehet arról meggyőzni, hogy a szegénység nem akkora, és nem olyan, mint ahogy ők hiszik. Itt az egyéni megfosztottság érzése a döntő, és az is marad, akárki akármilyen számokat publikál. Egyéni szinten egyetlen gyógyszer van ez ellen, az, hogy a sze-

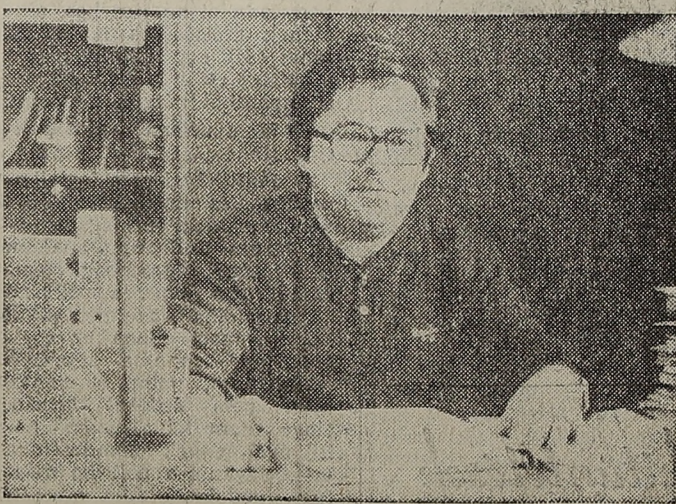
génység szűnjön meg. Az országos szint más. Átfogó, korrekt megítélésre csak szegénységvizsgálatra alkalmas adatbázis alapján van lehetőség. Amíg ez hiányzik, addig minden szám csak durva becslés, vélemény, amivel kapcsolatban jogos az averzió. A jelenlegi adatok a szociálpolitika számára jelzésértékű információt nem hordoznak. A mértékadó adatokra és elemzésekre még várni kell, de ez már a statisztika rózsásnak egyáltalán nem mondható helyzetével is összefügg.

M. G.

Chikán oszt?

Senkit sem fognak elbocsátani pénzhány miatt

Móczár József az szb titkárhelyettes

után. Nyilvánvaló, hogy hosszabb távon hozzá kell igazítani az egyetem szervezeti struktúráját a modern egyetemen elfogadott rendszerekhez. Ez sem jelenti azonban azt, hogy bárki elveszítheti az állását azért, mert nincs pénzünk a státusa finanszírozására. Csak akkor válhatunk meg

valakitől, ha ezt alapos szakmai indokok, felkészültségbeli hiányosságok indokolják.

Az egyetem átalakulásának kérdésköréhez tartozik az is, hogy ezt körültekintően kell megtenni. A magam részéről például nagyon bölcsnek tartom azt a döntést, hogy az egyetemi vezetés cseréjekor

hivatalban maradtak a dékárok. Nem kísérté egyöntetű egyetértés ez a helyzetet, pedig szerintem, az elmúlt időszakban ez volt a kulcsa az egyetem stabilitásának, működőképessége fennmaradásának.

Mi a véleményed az egyetem gazdasági menedzselésében kialakult vezetési vákumról?

Úgy gondolom, hogy a Gazdasági Igazgatóság jelenlegi szervezeti struktúrája elavult. Az itt felmerülő problémák oka, hogy a nyolcvanas évek eleje-közepe óta gyengült a hivatal egyetemi ellenőrzése. Azt hiszem, hogy hosszabb távon elkerülhetetlen egy ahhoz hasonló rendszer bevezetése, mint amilyen például Japánban, az oszakai egyetemen láttam. Ennek lényege, hogy a tanszékek és a karok önállóan gazdálkodnak az egyetemi költségkerettel, miközben van egy főhivatal is, amely összefogja az egyetemi gazdálkodást. Minden döntéshez két aláírás kell tehát, ami biztosítja a kölcsönös pénzügyi ellenőrzést, a megfelelő érdekeltséget az erőforrások felhasználásában és a döntések decentralizálását is. Úgy látom, hogy az egyetem vezetése megtette az első lépéseket a gazdálkodás egyszerű átszervezésében is.

K. S.

Megszavaztuk az egyetemi szövetséget

Nem veszélyeztetheti az autonómiát

Az egyetemi szövetségről döntött az egyetemi tanács január 14-én. Mint ismeretes ennek kérdését először Csáki Csaba rektorsága alatt vitatta meg a vezetés. A szövetségbe tartozna a Budapesti Műszaki Egyetem, a Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem, az Államigazgatási Főiskola, a Kertészeti és Élelmiszer-ipari Egyetem, de kérte felvételét az Allatorvos-tudományi Egyetem is.

Andorka Rudolf rektor a téma előterjesztője szerint cél-szerű belépni az egyetemi szövetségbe, nem jó belőle kimaradni. Történelmi tényezők játszanak közre abban, hogy éppen a Műegyetemmel lépünk szövetségre. Hiszen korábban, 1948 előtt a közgazdasági kar a Műegyetemhez kapcsolódott. A nagyon laza szövetséget szimpatikusnak ítélte, mivel nem veszélyezteti az egyetemi autonómiát. A szövetségen belül is csak akkor adunk fel valamit, ha ezért cserébe kapunk is — jegyezte meg, majd hangsúlyozta, a szövetség nem zárja ki a másokkal való

együttműködést sem, gondolva itt a három közgazdasági főiskolára és az ELTE-vel kötendő szövetségre.

A hallgatóság ellenezte a szövetséget az egyetemi autonómia védelmében. Ugy ítélte meg, hogy számára semmi előny nem származik belőle. Logikusabbnak találta, ha az ELTE-vel kötne az egyetem szövetséget. Végül javasolta: egyelőre tartózkodjunk a szövetségtől, csak, ha biztos az előny, akkor lépünk be. Az oktatók közül volt, aki felhívta a figyelmet arra, hogy a szövetségben mi, kis egyetem lévén hátrányba kerülhetünk a többi egyetemen szemben. Megemlítették, hogy a témát már egy évvel ezelőtt tárgyalta az egyetemi tanács. Akkor azért halasztódott el a döntés, mert nem készült arról felmérés, hogy a szövetséggel mit nyerünk és mit veszítünk. Ezekre a kérdésekre továbbra sincs válasz — jegyezték meg. Mások egyetértettek a szövetség koncepciójával, de kifogásolták a rendezővel. A szóban forgó szövetségek-

kel szemben sokkal jobbnak tartanak például a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen létesítendő szövetséget. Szóvá tették, hogy a szövetség felvet bizonyos javaslatokat, például a hallgatói áthallgatásra, de nincs rá lehetőség. Ezért javasolták az egyetemvezetésnek, hogy különítsen el a hétből egy napot és fogadjon el bizonyos tárgyakat, hogy így szervesüljön az áthallgatás. Az oktatók többsége egyetértett a szövetséggel, noha a József nádor elnevezést kifogásolták.

A HT aggályaira válaszolva, Veress József rektorhelyettes hangsúlyozta, hogy a külföldi pénzek szétosztásánál elsősorban a szövetségbe tömörült egyetemeket veszik figyelembe. Az ilyen elosztási mód tartósan igazítható, amit egyetemünknek minden tekintetben figyelembe kell venni, ha pótlólagos pénzekhez akarunk jutni. Egyébként pedig a közös gazdasági ügyvitel, és üzemeltetés, a fizetések és ösztöndíjak banki úton történő kifizetése jelentős megtakarítást jelent a szövetség útján. Nem kell attól tartani az oktatóknak sem, hogy az áthallgatással megneveljük a terhelésüket, mert csak ott fog növekedni a terhelés, ahol éppen nincs elegendő óraszám. De ha netán a szövetségből hátránya származna intézményünknek, úgy, abból bármikor simán kiléphetünk — hangsúlyozta a rektor. Biztosította az egyetemi tanácsot arról, ha a szövetség elfogadja az ezzel kapcsolatos minden konkrét kérdés megvitatását az egyetemi tanács elé viszi.

Nyílt szavazással 15 igennel, 6 ellenszavazattal és 3 tartózkodással az egyetemi tanács elfogadta a szövetséget, vagyis felhatalmazta a rektort, hogy a szövetségről szóló okmányt aláírja.

Zalai Ernő javaslatára szavazott az egyetemi tanács arról is, hogy maradjon-e a szövetség neve József nádor vagy sem. Az egyetemi tanács 6 tartózkodással a József nádor név ellen szavazott.

Az új tanszékvezetőktől függ a reform további sorsa

Sokan csalódtak az egyetem fejlesztési koncepcióját olvasva. Úgy érzik, a legfőbb rendelkezés az, ami kiolvasható belőle az, hogy lehetőleg „senkinek ne essék bántódása”. A koncepció tehát nem javasolna igazán radikális változásokat? Erről kérdeztük Veress József rektorhelyetteset.

— Az egyik előterjesztő, azaz „a bürokrata” helyzetében kell válaszolnom a kérdésre. Ezért saját érzelmeimet félretelve, az ellenkező oldalra, a változásra, a képzés korszerűsítésére, illetve a szervezeti átalakulásra helyezem a hangsúlyt.

Ami az előbbi illeti. Az első három év tanrendjét a hallgatók véleményének, tapasztalatainak messzemenő figyelembevételével alakítottuk ki, a negyedik, ötödik évfolyam képzésének csak a struktúrájára tettünk javaslatot, a kurzusok tartalmát — az oktatók kívánásának megfelelően — a karok és a tanszék határozzák meg. A legtehetségesebb hallgatók emelt szintű, szervezett képzésére is lehetőség nyílik.

A szervezeti változások egyik eleme, hogy lépéseket tettünk a Sárközy-bizottság által javasolt modell irányába. Csökken a vezetők száma: egy rektorhelyettes lesz az egyetemen, a nemzetközi igazgató és a gazdasági igazgatóság vezetője mellé oktatási igazgatót nevezünk ki. A tanszéki szervezeti problémáira rengeteg fejtörést, vívódást okozott az egyetem szűkebb vezetésének. Mi, a koncepció előterjesztői készek voltunk arra, hogy az egyetemi tanácsot elhangzó bármilyen javaslatot szavazásra bocsássuk és ennek alapján elfogadjunk ezzel kapcsolatban. Ilyen indítvány azonban nem érkezett. A közvélemény a korábbi kezdeményezések tudatában talán sarkítottabb tanszéki szervezeti változásokat várt volna. Mint bürokrata erre azt mondhatom: egyelőre, az új tanszékvezetők megválasztásáig ennyit tudunk tenni.

— Azért lényeges kérdés ez, mert félek, hogy a radikális változások elmaradása miatt sokan, és bizonyára a jobbak közül valók, itthagynak az egyetemet. Nemcsak anyagilag, de szellemileg sem találják vonzónak a Közgáz.

— Ami engem illet, korábban is elmondtam, hogy szerettem volna a reform folyamán minél előbb szembesíteni vágyainkat és lehetőségeinket. Azaz szerettem volna, hogy mérlegre kerüljenek a teljesítménykövetelmények, az elvégzett munka, ezek elismerése, illetve a rendelkezésünkre álló erőforrások és azok korlátai. A soklépcsős egyeztetés során világossá vált, hogy ez a lépés az új tanszékvezetők megválasztása utáni időre tolná ki. Arról van szó, hogy a szervezeti egységek megválasztandó vezetőinek, illetve a karok és az egyetem vezetésének együttesen kell döntést hozniuk a terhelés, a bér és a

működési feltételek ügyében. Bizom abban, hogy a tanszékvezetők „történelmi helyzetben” fogják érezni magukat, azaz együttesen ki tudnak alakítani egy olyan egyetemet, ami az itt dolgozó kollégák ízlésének, a korszerű, magas szellemi színvonalú munkahelyről vallott felfogásának megfelel.

— Nem tesz minden erőfeszítést hiábavalóvá az egyetem sanyarú gazdasági helyzete? Hogyan lehet magasabb követelményeket az oktatók (és rajtuk keresztül a diákok) elé állítani ilyen fizetések mellett?

— Ezekkel a kérdésekkel az egyetemfejlesztési munka következő szakaszában foglalkozunk. Annyi azonban előzetes próbálkozásaink során is nyilvánvalóvá vált, hogy a szervezeti egységek önálló finanszírozására sokkal jobb lehetőségek kínálkoznak, mint amit korábban feltételeztünk. Az egyetemi oktatók fizetésének átfogó és megnyugtató rendezésére azonban magának az egyetemnek egyedül nincs lehetősége. Ehhez központi — kormányzati, minisztériumi — lépések szükségesek.

— Szeptemberben azt mondtad, hogy csak bizonyos feltételek teljesülése esetén vállalsz egy évnél tovább a rektorhelyettesi megbizatást. Hogy állsz most ez ügyben?

— Azok közül a körülmények közül, amiket akkor említettem, az egyiket különösen fontosnak tartom. Mégpedig azt, hogy az egyetem közössége vállalja-e a reformmal járó nehézségeket? Ez a kérdés még nem dőlt el. Kritikus eleme, hogy a következő reformlépésekhez társakat találunk-e az új tanszékvezetőkben. Elmentem elveket és erővonalakat látzanak az egyetemen belül — talán a következő 3-4 hónap alatt többet megtudunk ezzel kapcsolatban.

Akárhogy is lesz azonban, azt hangsúlyozni szeretném, hogy nagyra értékeltem azokat az erőfeszítéseket, amiket a rektor úr tesz az egyetem további fejlesztése, a különböző érdekek egyeztetése érdekében, és az egyetem külső képviseletében.

— Egyik idősebb kollégád kissé élesebben fogalmazott rektorhelyettesiségeddel kapcsolatban. Azt mondta, attól tart, hogy elsodornak az események, és a túlzottan nagy terhek vállalása miatt végül kiborulhat.

— A család, a sport és a tanítványok-barátok eddig is sok mindentől megóvtak. A legfőbb ellenérvem azonban még a felvetésre az, hogy érettségi előtt álló fiam az egyetemnél sokkal komolyabb gondot okoz nekem. Naponta változtatja a jövőre vonatkozó elképzeléseit, valamint azt, hogy éppen melyik tanárával rugja össze a port. Ehhez képest az egyetemi ügyek könnyű kis problémáknak tűnnek.

K. S.

Varjas Pál az egyetem főtitkára

(Folytatás az 1. oldalról)
fő feladatkör a gazdasági igazgatósággal való kapcsolattartás és munkájuk felügyelete

a rektor nevében, természetesen úgy, hogy a gazdasági igazgatóság élén főigazgató áll. A feladataim között nem ritkán elő fog fordulni, hogy az egyetemet hazai és külföldi viszonylatban is nekem kell majd képviselni a rektor mellett, vagy a rektor helyett is akár.

— Milyen főtitkár lesz? A személyes emberi kapcsolatokban mire kell számítani?

— Attól félek — korábbi beszélgetéseimben tanúsított magam egyes esetekben kemény legyek, ha az egyetem érdekei úgy kívánják. Úgy gondolom és úgy hiszem, hogy csak így érdekes, Persze kiderülhet, hogy nem vagyok jó főtitkár és az is kiderülhet egy idő után, hogy nem akarok főtitkár lenni, mert nem ezt képzeltem. A kockázat kölcsönös a bizalmat belém helyezők és részéről egyaránt. Egyetlen dolog nem tudok elképzelni, hogy aki bizalommal fordul hozzám, azt cserbenhagyjam. Amíg csinálom, addig maximális erőfeszítéssel teszem.

— Hogyan tervezi a szakmai munkáját a megbízása alatt?

— Váratlanul ért a felkérés. Egy dolog azonban rögtön

tartásomat mások által történt elmondás alapján ismerve — talán túlságosan lelkiismeretes. Amit viszont biztosra mondhatok, hogy megbízható. Lehet, hogy lesznek vitáink, hogy mit vállalok, mit nem. Amiről eleve tudom, hogy nem vagyok rá képes, azt nem vállalom. Remélem, hogy sikerül az emberekkel a meglévő jó kapcsolatot megtartani. Ez nem zárja ki, hogy

eszembe jutott és ezt azonnal meg is kérdeztem: taníthatok-e? A rektor úr válasza az volt, hogy ez természetes. Arról persze nem beszélünk, hogy időm jut-e majd rá. Kell, hogy jusson, mert ez nekem fontos. Kell hogy jusson, mert vannak elkötelezettségeim. Védői főiskolán is tanítok, de alapvetően az egyetemen vannak feladataim, folyamatban lévő diplomakonzultációs kurzusaim, induló új szakszeminariumom és a heti óraszámom is olyan, hogy önálló oktatói státusra elegendő terhelést jelentene. Ennek örülök, bár nem lesz könnyű. Nem tudom meddig lesznek főtitkár, de azt biztosan tudom, hogy

amikor erre még nem tudtam válaszolni —, hogy mennyivel lesz több a pénz, amiből élhetünk. Úgyhogy együtt kalkuláltuk ki a minimális feltételeket, ami mellett ezt a munkát el tudom vállalni. És úgy gondoljuk mind a ketten, hogy az egész élet abból áll, hogy valamit valamiért.

H. E.

Varjas Pál az egyetem főtitkára: „Az egyetemen nemigen volt ellenségem, lehet, hogy most lesz”

nék előre. Úgy gondolom viszont, hogy az egyetemi munkaviszonyomban ez mindenképpen egy fontos állomás. Azt remélem, hogy sok éves tanszéki titkári és dékánhelyettesként megélt tapasztalataimat fel tudom majd használni. Bárkivel beszéltem eddig, mindenki maximális segítségéről, támogatásáról biztosított.

A vezetés részéről megnyilvánuló bizalom mellett az esett nagyon jól, hogy úgy tűnik nincs ellendrukker, vagy legalábbis még nem találkoztunk. Az egyetemen nemigen van ellenségem, lehet, hogy most majd lesz. Ez egy olyan beosztás, amely elkerülhetetlenül népszerűtlen szerepet is hozhat magával. Az vizsgálat, hogy az egyetem érdekeit szolgálja, ahol én húsz éve jól érzem magam.

— Mit szól otthon a család?

— Nem lesz újdonság nekik az, hogy mostanában problémákat viszek haza. Előfordult már. Az én első kritikussom korábban is a feleségem volt. Vele bármilyen szakmai problémát meg lehet beszélni, akár magyarul, akár angolul, akár lengyelül van. Nem igazán boldog tőle, de készségesen segít. Nem is ez volt a probléma, hanem, hogy mennyi plusz elfoglaltságot jelent az új munkaköröm. Hiszen van egy óvodás kisfiam és egy 11 éves kislányom, aki nagyon jól tanul és önállóan dolgozik, de ahhoz, hogy ő is jól érezze magát, több időt kellene vele tölteni. Kétségtelen, hogy egyre ritkábban fordul elő, hogy elviszem vagy elhozom a kisfiamat az óvodából. És egyre később megyek haza. Természetesen az is szóba került,

konceptcionális hibának tartaná, ha a Kinizsi utcai üres telken nem kollégium épülne, hanem azt az Economix rendelkezésére bocsátanák. Javasolta, kivizsgálja, hogy milyen kormányzati pénzeszközöket lehet erre fordítani, illetve az üzleti szférából milyen támogatást lehet rá szerezni. Andorka Rudolf kérte Chikán Attilát, legyen a kollégium építésének felelős.

A rektor előterjesztette a külügyi bizottság névsorát, melynek elnöke a mindenkor rektor ügyvezetője, a mindenkor nemzetközi igazgató, tagjai, a két rektorhelyettes, a három dékán, a posztgraduális kar dékánja, a GI igazgatója, a nemzetközi csoport vezetője. A bizottságba javasolták még Zalai Ernőt és Rostoványi Zoltót. Az egyetemi tanács a bővítés lehetőségével, ideiglenes jelleggel elfogadta a bizottságot. Majd Kerekes Sándor ismertette a Köztelek utcai épület hasznosításának alternatíváit. Végeztül a rektor tájékoztatást adott arról, hogy a fegyveres örök kapcsán kialakult helyzet következtében Bozay László felmondott, Monekné Lászlóné pedig lemondott főigazgatói megbízásáról. A rektor mindkettőjük döntését elfogadta.

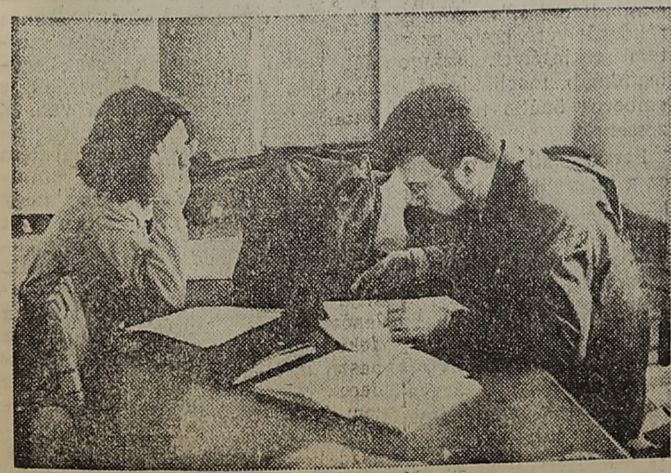
Bozay felmondott, Monekné lemondott

Az elméleti történet tárggyal kapcsolatos állásfoglalás volt az egyetemi tanács december 20-i ülésének első napirendi pontja. Az egyetem vezetése Szentes Tamás professzort kérte fel a szakvélemény készítésére. Ennek a szakvéleménynek az alapján alakította ki az egyetemi vezetés állásfoglalását, amelynek értelmében a hallgatóknak le kellett volna tenni az ominózus vizsgát. Ezzel ellentétes volt a negyedik évfolyam és a HT javaslata. A titkos szavazás eredményeképpen 11 igen, 11 nem szavazat érkezett be, melynek következtében a rektornak kellett dönteni a kérdésben. A rektori határozat a következő volt: 1. A hallgatói javaslatot fogadta el, 2. azzal a megkötéssel, hogy év közben még egyszer egy ilyen módosításra nem kerülhet sor, 3. Mátyas Antal tudományos és oktatói munkásságát a vezetés messzemenően elismeri, azt nagyra értékeli, 4. a jelenleg folyó tantervi munkálatok szerint az elméleti törté-

net oktatása alacsonyabb évfolyamon történik majd, mindenkori számára kötelező lesz és több óraszámot kap, 5. Veress József rektorhelyettes jelöli ki azokat az alternatív tárgyakat, amelyekből a mostani évfolyam levizsgálhatja, 6. a rektor kérte a hallgatókat, hogy minél többen vizsgázzanak le az elméleti történet tárgyából.

A második napirendi pontként előterjesztett alkalmazott gazdaságtan tanszék létrehozását az egyetemi tanács egyhangúlag elfogadta. Majd Háromi Balázs dékán tájékoztatta az egyetemi tanácsot a posztgraduális kar keretében folyó képzésről és az indítási szándékozott szakokról, amelyek a következők: áruforgalmi, bankmenedzser, biztosítási, iparjogvédelem, jóvőkutatás, környezetvédelem. A tájékoztató az ET elfogadta és a szakokat jóváhagyta.

Az egyebek között a rektor tájékoztatást adott arról, hogy az Atheneum Bizottság tevékenységét felújítja. Chikán Attila

Volt egyszer egy vizsgaidőszak

A kommunikációs problémák szakembere

Oly sokan pályáznak manapság állásra, ösztöndíjra az Egyesült Államokba, s annyi mindenről, hogy sikerül-e. Sejtteni lehet, hogy sokat számít a jelentkezési lap, az önéletrajz nyelvi színvonala, de vajon mennyire — kérdeztem Audry Lavin professzort, aki néhány óráig igen érdekes kurzust tartott az elmúlt hetekben.

Minél jobb az iskola, ahova a jelentkezést benyújtják, annál többet számít a pályázat nyelvi része. Illetve, ha mondjuk valaki kémikus, éppen most kapta meg a Nobel-díjat, csapnivaló angoltudással, hibáktól hemzsegtető pályázattal is fölveszik. És fordítva is igaz: ha nem ért valaki ahhoz, amihez az adott helyen kell, hiába jelentkezik a legkésebb nyelven, el fogják utasítani. Nekünk többieknek azonban, akik valahol a kettő között vagyunk, nagy figyelmet kell fordítanunk arra, hogyan használjuk angoltudásunkat.

Epp ez az, ami Lavin professzor szakterülete. Az írás, az üzleti levelezés, a fogalmazás hosszan tartó tantárgy az Egyesült Államok középiskoláiban és egyetemeken. Audry Lavin diákoknak, oktatóknak, sikeres menedzsereknek tanít írást, szerkesztést, hatékony üzleti írást, egyéni és szervezeti kommunikációs problémák szakembere, tanácsadója.

Mit lehetett beleszúrni ebbe a néhány szemináriumba, ha lehet egyáltalán egy idegen nyelven stílust, íráskészséget és ilyen finomságokat fejleszteni?

Valóban egész szemesztereket lehetne erről a témáról tartani. E néhány alkalom során megtanítani ugyan nem tudom, hogyan kell jobban írni angolul, de meg tudom mutatni, hogyan, miben lehet fejlődni. Az írás szakaszai, lépései, rutinja idegen nyelven is megtanulható, erről meg vagyok győződve és ezt külföldi tapasztalataim is megerősítik. Vannak aztán az üzleti levelezésnek, a javaslat, előterjesztés megfogalmazásának, az önéle-

Audry Lavin: Nemtelenedik az amerikai angol

raj megfogalmazásának olyan formái sajátosságai, amelyek szintén elsajátíthatók. Meg lehet tanulni, hogyan szerencsés a rossz hírt közölni, a mondat mely részébe kell a fő információkat elhelyezni, hogy lehet finoman elutasítani valakit, milyen az izléses gratuláció és így tovább.

Vannak aztán olyan fejlődési irányai a nyelvnek, amikkel lépést kell tartani. A nők emancipációjának következtében nemtelenedik az amerikai angol, eltűnnek belőle a szexista kifejezések. Az üzletembert ma már nem szerencsés businessmannek hívni, helyére a business manager lépett. A rendőr sem policeman többé, hanem police officer, az elnök nem chairman, hanem chair, vagy chairperson, a tüzoltó nem fireman, hanem firefighter, hogy csak néhány példát említsek. Sok kínos helyzetet lehet elkerülni, ha ilyesmivel tisztában van az ember.

Ezt a rövidke kurzust oktatóknak szervezték, pedig a diákoknak is nagy szükségük lenne ezekre az ismeretekre és biztosan örömmel tanulnának ilyesmire. Van-e remény arra, hogy ön visszatér és további órákat tart?

Nagyon jó volt ezekkel a professzorokkal, oktatókkal dolgozni, igazán jó diákok voltak, éles eszűek és érdeklődők, sokat tanultam is tőlük. Szívesen visszatérnék, szívesen tanítanék oktatókat, diákokat egyaránt.

M. G.

Vannak-e tudósok Magyarországon?

Az a kutató, aki túl sokat politizál, munkakerülő!

A magyarországi közfelfogástól gyökeresen eltérőnek tapasztalja a híres egyesült államokbeli tudományos pragmatizmust Magyar Beck István, az emberi erőforrások tanszék munkatársa. Interjúnkban először arról kérdeztük, milyen munkát végzett az óceán túlsó partján?

A feladatot, aminek megoldásában a legfontosabb lépést tettük meg kollégáimmal az idén októberben, még a nyolcvanas évek második felében tüztük magunk elé.

a buffalói kreativitáskutató intézetben

dolgozó kollégáimmal, hogy szenteljünk egy nemzetközi konferenciát a kreatológia önálló tudományként való bevezetésére. Ezt a munkát végül két részletben végeztük el: az 1990-es nemzetközi találkozó sikerült kiszabadítanunk a kreativitásmélethez a „klasszikus” diszciplínák keretei közül, az idén októberben pedig nemzetközi szemináriumot rögzítettünk egy, a jelenlévő és a témával foglalkozó egyesült államok-

Már a gazdaságpszichológiai vizsgálódások során nyilvánvalóvá vált, hogy a gazdaságban jelentkező emberi kreativitás önállóan is értelmezhető, kezelhető jelenség. Elméletileg és empirikusan is bizonyítani lehetett, hogy az alkotóképesség az emberi viselkedés önálló paradigmája. Tekintve, hogy ez a jelenség egyebek között a szociológia és pszichológia keretei között is kilóg, 10–13 év kreatológiai kutatással a háttér mögött 1987-ben javasoltam

beli, brit, izraeli, norvég kutatók számára elfogadható modellt, lenyegében a kreatológia paradigmáját.

Ez a nyugodtan kijelenthető — tudományos áttörés azért is örömet jelent számomra, mert azt bizonyítja, hogy érdemes volt erre a témára koncentrálnom a hetvenes évek közepétől kezdve. Magyarországon lenyegében visszhangtalanok maradtak publikációim,

inkább csak ellenségeket szereztem

azzal, hogy valami olyasmivel foglalkoztam, ami nem egészen illik bele a mini-hatalmasságok között fölcsúszott magyar tudományos közélet egyik vagy másik csoportjának szakterületébe. Ebből a szempontból elégtételt jelent a számomra, hogy e tudományos vállalkozás külföldön komoly érdeklődést és elismerést vált ki.

A mi egyetemi oktatóknak találkoztunk a kreatológiával?

Nem vagyok az a típusú oktató, aki mindenáron igyekszik a képzésbe erőltetni olyan tárgyakat, amelyek azonosnak a saját kutatási területével. E „tantervi harciaság” helyett inkább azt keresem, hogy a tőlem igényelt tárgyakban hogyan építheték ésszerűen a kreatológia eredményeire. A munkapszichológiában, az értékelésben és a gazdaságpszichológiában eddig is törekedtem megmutatni a kreativitás

elméletéből mindazt, ami az egyetem hallgatók számára hasznosíthatóan tűnt.

Térjünk át az egyesült államokbeli tudományos élettel kapcsolatos megfigyeléseidre. Az USA-ról mindenkinek a pragmatizmus jut eszébe, amit nagyjából úgy képzelünk el, hogy a kutatók ott minden kérdést gyakorlat-orientáltan tesznek fel, s minden válaszukban lehetőleg közvetlenül hasznosítható megoldásokat próbálnak adni.

Nos, amit én tapasztaltam, az ettől az elképzeléstől alapvetően eltér, ám — talán ennek ellenére — mégis sokkal sikeresebb fajtája a pragmatikus tudomány. Először is téves az a közfelfogás, hogy az észak-amerikai kultúra nem intellektuális. Éppen hogy nagyon is az, és eközben mégis pragmatikus. Ezt a próba-szerencse elvének „sajátos” kultúrális alkalmazásával éri el. Az USA-ban a kutatók döntő többsé-

ge ugyanis elvont modelleket „ragódnak”. Esetenként az életről teljesen elszakadt, absztrakt, sokszor mesterségesnek is nevezhető elméleti rendszereket konstruálnak. De eközben — és itt jön az a pragmatizmusuk — tisztában vannak azzal, hogy 100 tudományos teljesítmény közül jó esetben ha 3–5 produktum hasznosítható eredményt. Ott hagyják az embereket kísérletezni gondolataikkal, sokukat fizetnek meg ezekért a

oly módon „gyakorlatiasok”, hogy milyen belefolytak a politikába.

vagy hogy állandóan intézkedési lázról fütve rohagálnak, a kapcsolataikat építgetik és a többi. A kutatói intellektus közvetlen gyakorlati alkalmazásának szolgáltatása általában nem jelenti a tudományos teljesítmények gyakorlati alkalmazását, ha-

a feudális értékrend továbbélését idézi.

Teljesen világos ugyanis, hogy a mondott „pragmatizmus” ilyenkor csak ideológia, ami a lényegét tekintve „követőinek” csak a hatalomvágyát leplezi. Egy Adam Smith előtti felfogást tükröz, amely szerint nem a munka teremti az értékeket, hanem a hatalom. Kissé durván úgy is jellemezhetném ezt a helyzetet, hogy munkakerülő az a „tudós”, aki idejének nagy részében politikával vagy „gyakorlati” szakértelemmel foglalkoz-

kísérletekért, abban bízva, hogy néhány közülük majd olyasmit észlelnek ki, ami közvetlenül is hasznosítható, következőképpen anyagi eredményt is hoz. (S az ebből eredő profit bőségesen fedezi a tudomány befektetés egész költségét is.) Nem lehet előre látni, ki, mikor, hol talál egy jó megoldást. A tudományos életben így működik a „próba-szerencse” számos más életszférában is azonosítható mechanizmusa az Egyesült Államokban.

Szó sincs arról, hogy Európában, de különösen Közép-Kelet-Európában értelmezik a pragmatizmust. Nevezetesen arról, hogy a kutatók

nem valami egészen mást: a modern értelemben vett kutatói szerep feladását. Ez a fajta „pragmatizmus”, amikor — tisztelőt a kivételnek — mindenki főpolitikussá vagy lobbyzóvá válik, mutatás mutandis

zük. Aki ahelyett, hogy elméleti elgondolásait, modelljeit fejlesztené, energiáit a közhangulat manipulálására fordítja, valamint e célból hasznosnak tűnő ideológiákat épít. És sajnos manapság olyan kevés a valódi tudós, még a főhivatású kutatóhelyeken is, hogy a tudományos kérdések fölvetése szinte araganciának számít itt, Közép-Európában. (L.)

Köszönet a támogatásért!

Számos intézmény nyújtott anyagi támogatást a „Közgazdász Újságírók Alapítványának”. Az alapítvány segítségét nyújt lapunk fennmaradásához, illetve ahhoz, hogy megőrizhessük azt a hagyományt, hogy az újságírók iránt érdeklődő diákok a KÖZGAZDÁSZ-ba itt cikkeikkel újságírói gyakorlatra tehesseken szert. Reméljük, hogy mint az elmúlt évtizedekben oly sokan, a jövőben is számos közgazdász-újságíró teheti meg első lépéseit a szakma gyakorlatában egyetemünk lapjainak segítségével.

Köszönjük az anyagi támogatást a következő cégeknek: MAI NAP KIADÓ RT., UNIVERSTAS KFT., POSTA BANK, MAGYAR NEMZETI BANK, KÖZGAZDASÁGI TÁRSASÁG, ECONOMIX RT., NEPSZABADSÁG RT., MAGYAR HÍTEL BANK, MAGYAR HÍRLAP RT., CÉGMŰVES KFT., STUDENT.

Versenyhelyzetbe kerülhetnek a volt ágazati tanszékek oktatói

Mentőöv a bér nélkül maradt válgazd.-tanároknak

Úgy tűnik, az egyetlen egyetemi szervezet-leépítést hajtották végre a gazdálkodási karon az ipargazdaságtan, a közlekedés és az áruforgalmi tanszék összevonásával. A kar dékánját, az új szervezet, az alkalmazott gazdaságtan tanszék ideiglenes vezetőjét, Mészáros Tamást kerdeztük az átszervezésről.

Kinek a kezdeményezésére, hogyan született a döntés az átalakításról? Többen kifogásolták ugyanis, hogy legalább fél éve nem hívtál össze kari tanácsot, ehelyett tanszékvezetők értekezleteken intézed az ügyeket.

Ez az átszervezés egy hosszabb folyamat egyik állomása. A tanszéki struktúra átalakítására a karon dolgozó

stratégiai team tett javaslatot a gazdálkodási kar oktatási-szervezeti rendjére vonatkozó elképzeléseink részeként. 1991. januárjában átadtuk ezt a koncepciót az akkori képzéskorszerűsítési bizottságnak is. A három tanszék összevonásának tervét az elmúlt egy évben egyeztetettük az érintett kollégákkal, a kari tanszékek vezetőivel, az egyetem vezetői értekezletével és végül az egyetemi tanács döntött az átalakításról. Eközben a Közgazdaságtan is nyilvánosságot kapott az ügy. A döntés megszületéséhez meg kellett győzni az említett fórumokat, úgy gondoltam, ez a dékán feladata.

Ez a magyarázata annak, hogy miért

nem került ez a kérdés a kari tanács elé.

Kétségtelen, hogy hosszabb idő óta nem hívtam össze ezt a testületet. Legfőbb indokom az, hogy diákképviselek nélkül elképzelhetetlennek tartom a munkáját. A hallgatókkal folytatott megbeszéléseinken kiderült, hogy ők megelégednek az egyetemi tanács döntéseinek befolyásolásával,

tanszékvezetők értekezleteken egyeztetjük az elképzeléseinket.

Lehet, hogy ez nem volt szerencsés választás a részünkről, mindenesetre formai szabálytalanságot nem követünk el, hiszen sem előléptetési, sem pályázati javaslatot nem véleményeztünk a kari tanács megkerülésével. Talán az is mentesítője szolgál, hogy ha megnézzük a stratégiai teamünk személyi összetételét, akkor a tanszékvezetők értekezlettel együtt ez a két testület gya-

nincs energiájuk a kari tanács ülésein való részvételre. Végül is ez csak javaslattevő fórum. Ennek nyomán a tanszékvezetőkkel egyetértésben, (akik egyébként nem választott tagjai a kari tanácsnak), operatívabbnak ítéltük, ha

korlatilag lefedi a kari tanácsot.

Azt hiszem nyugodtan kijelenthetem, hogy a karon olyan a hangulat, hogy mindenki nyíltan elmondhatja kritikáit, bármiről legyen is szó. A tanszékek összevonásával kapcsolatban is konstruktív együttműködést tapasztaltam, senkinek sem volt ellene lényeges ellenvetése, annak ellenére, hogy a szervezeti átalakítások mindig

érdekeket sértenek, hogy nem szokta vastaps-kísérni azokat lépéseit, akik ilyen átalakításokat kezdeményeznek.

Miért pont ezt a három tanszékét egyesítettétek? Miért maradt ki az agrár vagy a külker tanszék?

Ezek a tanszékek voltak az ágazati típusú oktatás fel-

Bizonyítási lehetőséget kapnak

az itt dolgozó kollégák, felvehetik a versenyt társaikkal. A külgazdaságot nem tartom ágazati kérdéskörnek. Ez egy önálló diszciplína, aminek önálló helye van az oktatásban, ezért indokolt fenntartani az ezzel foglalkozó önálló tanszéket is.

Az agrárgazdaságtannal kapcsolatban számtalanszor kifejtettem már az álláspontomat. Egyrészt ez az ágazati jellegű ismeretanyag, amely a világ számos egyetemén elkülönülten megjelenik. Ahol van ágazati tanszék, az szinte bizonyosan agrár tanszék. A mi agrár tanszékünk fenntartásának másik indoka látszólag szubjektív. Véleményem szerint nem kérdőjelezhető meg az az elv, hogy egy olyan formátumú személyiség, mint Csáki

öt és fél státus szabadult fel,

ami kijegszül még két és fél állással, amelyekkel az agrár tanszéken csökken a létszám. Ezeket át tudjuk adni azoknak a tanszékeknek, amelyek tárgyai nagyon keresettek a hallgatóság körében. Itt szeretnék utalni egy korábbi nyilatkozatomra, amikor jeleztem, hogy a kari átszervezés első időszakában

legvárai az egyetemen. Bár ezt a feladatot többségükben jól látták el és profiljukban megjelentek olyan témakörök is, amik túlmúltak a funkciójukon, egyes tárgyaiktól érzékelhetően elfordult a hallgatóság. Ezt az ellentmondást színteremt feloldhatja ez a szervezeti átalakítás.

Csaba, önálló tanszéket irányíthatson az egyetemen. Minden oktatónk előtt nyitva áll a lehetősége annak, hogy ilyen szakmát tekintélyre tegyen szem és ennek megfelelően ilyen jogosultságot szerezzen. A tanszéken egyébként megtették az első lépéseket egy korszerű agrár ismeretanyag összeállítására, biztos vagyok abban, hogy a mi egyetemünkről fognak kikerülni a magyar agrárközgazdászok és nem máshonnan.

Spóroltatok-e meg státusokat az átszervezés során? Átcsoportosítottok-e álláshelyeket a karon belül, mondjuk a szervezés vagy a vállalatgazdaságtan tanszék javára?

A három tanszék összevonása nyomán

6-3 státust tudunk átcsoportosítani. Ezt sikerült teljesíteni, mégpedig oly módon, hogy senkit sem kellett elküldeni, csak a természetes mozgás, az állásváltoztatások nyomán be nem töltött státuszokkal gazdálkodtunk. Ez utóbbit azért tartottam fontosnak megjegyezni, mert nem

hiszek abban, hogy az egyetem bérproblémáit megoldhatjuk belső leépítésekkel, igazán alkalmas a tanításra. Küldünk azért, hogy bérüket másoknak adjuk át. Ha ezzel kísérleteznénk, az csak káros kében meg kell találniuk a személyi ellenségeskedésekhez vezetne. A tartalmi munka során kell kiderülnie annak, hogy ki az, aki esetleg nem olymódon, hogy egyeseket elküldünk azért, hogy bérüket másoknak adjuk át. Ha ezzel kísérleteznénk, az csak káros kében meg kell találniuk a személyi ellenségeskedésekhez vezetne.

megválnak azoktól, akiknek a kurzusait tartásos nem keresik

a diákok. Egyébként úgy vélem, hogy a státusok átcsoportosítása, illetve az oktatói szelekció ilyen megítélésével kapcsolatban egyetértés van az egyetem vezetésén belül.

Talán nem lényegtelen az sem, hogy az új tanszék kevesebb helyet foglal el, mint a régié, így átadhatunk egy-egy szobát a szervezés, a marketing és a külker. tanszéknek.

Nem érzed értelmetlennek ezt a lépést az egyetem legújabb fejlesztési irányának tükrében? Egyedül ti vállaltok fel a szervezeti leépítéssel járó konfliktusokat,

az oktatásunk minősége nem elsősorban a tanszéki struktúrától függ.

Lényegesebb, hogy az oktatási terheléssel arányban állnak-e a tanszékek létszámarányai, és még fontosabb, hogy milyen személyiségeket tudunk itt tartani, hogy kik oktatnak az egyetemen. Mint az agrár tanszékkel kapcsolatban elmondtam, elfogadom azt a rendelkezést, hogy az egyetem tekintélyét, színvonalát leginkább meghatározó szakemberek önálló tanszéket vezessenek.

Persze, láthatóan nemcsak ez a megfontolás húzódik meg azok mögött a szervezeti változtatási javaslatok mögött, amelyeket a legutóbbi képzéskorszerűsítési terv tartalmaz. Feltételezem azonban, hogy a koncepció előterjesztői, Andorka Rudolf és Veress József komoly tárgyalások, egyeztetések, alapos mérlegelés után jutottak arra a következtetésre, hogy az egyetem működőképességének fenntar-

Fekete, fehér

Nagyon nehéz ezekben a napokban feketének lenni ebben a városban. Fehérnek is. De ha szándékunkban áll bármit is komolyan venni még, akkor ne állassuk magunkat tovább: a rasszizmus kiirtása NEM a feketék dolga, hanem a mieink, rózsaszínűeké. Az antiszemitizmus ellen NEM a zsidóknak kell érvelniük, hanem nekünk, gójkoknak kell megszabadulnunk tőle. NEM a sárgáknak, az araboknak, a romáknak, a chicánóknak, a rézbőrűeknek kell árnyékba menniük, hanem nekünk, fehéreknek kell kiszíneznünk a világképünket.

Vagy csak viccelünk? Hendrixet hallgatni akarjuk, de nézni nem? Angela Davisből csak a miniszoknyája érdekelt? Martin Luther King mint szívtipró, annak is csak élvezlet? Pelé bokától lefelé? Fehér zokniban? Az indiánok Karl May módra? A Tamás bátya kunyhója az olvasónaplóban, Isaura, Sandokan kedden nyolctól kilencig? Gandhi kizárólag vetítve, Casablancából csak Humphrey Bogart? Vargas Lyosa, Garcia Marquez törölve? Buddha hypozava? Kár, hogy nem tartott tovább a vietnami, a koreai, az afganisztáni, az iraki, iráni, a második világháború? Vissza a büroknak Dél-Afrikát? A bangladeshi segélykoncert pusztán mint jó buli? És a Live Aid, a Human Rights, az America for Africa? We are the World?

Ez így nem megy tovább, nem mintha eddig ment volna. S nem is csak azért, mert bármi is a látszat, mi fehérek vagyunk kevesebben. Vagy mert mértékadó becslések szerint az első homo sapiens feketé volt, azaz nem a többiek barnultak le, hanem mi lettünk abinók, hogy kibírjuk az itteni klímát. Nem is azért, mert Braziliától a busmanok földjéig mindenhol vannak már magyarok, temérdek ország nyújtott eddig is kezét nekünk, s hogy fájt, amikor egyikben, másikban hiába reménykedtünk. Nem is csupán azért, mert lám, hivatalosan most is Argentína kínál elsőként új hazát százezer szovjet menekültnek. S nem is azért, mert ha itt esetleg megint léeg az ország, lehet, hogy a maorik, a malájok vagy a zulus fogadnának be bennünket. Az emberek többsége nem kalandvágyból keres új otthon. Háború, éhség, járvány, üldözöttség elől mindenkinék joga van menekülni. A föld békeben turistaparadicsom, de vészhelyzetben otthon. Minden zuga, bármelyikünknek. Meg akkor is, ha keserves tudomásul vennünk és egy örökkévalóság lesz, mire megvalósítjuk.

Sokkal inkább azért nem megy így tovább, mert alapján véve nincsen igazunk. Sérémeink, fájdalmaink, megaláztatásaink nekünk is súlyosak, (ha már itt tartunk, mégis enyhébbek, mint színes embertársaink többségé). De ilyesfajta vetélkedésre alapozni katasztrófa. Elégképpen is vágyakozunk, joggal, de ideje belátni: soha senkitől nem fogjuk megkapni. Erőszakkal elvenni pedig ilyesmit még soha senkinek nem sikerült. Ha hagyjuk, hogy múltbeli méltánytalanságok, sérelmek mások ellen fordítsanak bennünket, akkor soha nem lesz vége a gyűlölet-pingpongnek. Egyszerű, tanulható, ártalmatlan technikái vannak az indulatok kioltásának, használni, mindenhol tanítani kéne őket, hogy ne pusztíthassanak tovább. Kés, gáz, bokszer helyett önvédelmi módszernek is ez az egyetlen célra vezet.

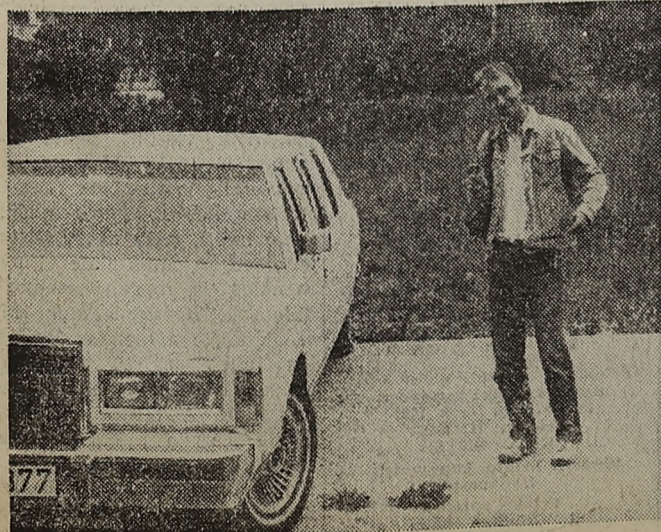
Es itt az ideje, hogy a tények brutálisan lehűtsék elborult agyunkat. Az Európai Közösség 320 milliárdnyi összlakosságának kevesebb, mint két százaléka (6 millió) származik a harmadik világból. A két-három milliára becsült illegális bevándorlóval együtt is mondjuk három. Matematikailag képtelenség, hogy ezek a nincstelen, elszigetelt, megfélemlített gyerekek, nők és férfiak bármiféle fenyegetést jelentsenek az európai munkahelyeire, életszínvonalára, biztonságára, nemzeti identitására nézve.

Magyarországon mitől lenne másként? Legyen bátorságunk észrevenni, hogy nálunk is demagóg politikai, szociális, nacionalista ködösítések hivatkozási alapjául használják ezeket a szerencsétlen sorsú embereket, akiknek kitoloncolása az ország egyetlen válságjele sem oldaná meg.

Félelem ellen beválik a barátkozás. Noraini Kuala Lumpurban, Mei ga Pekingben, Suhu Indiában, Islam, akiből tán Bangladesh miniszterelnöke lesz, Rako Madagaszkáron, April Hawaii, Lorenzo Uj Mexikóban, Medicine Story az indián sámban, Melphy Zimbabweban, Lydia, Wanjiku Kenyában és a többiek — sárgák, barnák, feketék, ugyan mi lennének a barátságuk nélkül?

Ha ez a város nem lesz nekik biztonságos, ha egyszer rászorulnának, akkor nekem van félnivalóm itt. És ugyanígy: ha most a színesbőrűeknek kell itt oltalomért folyamodni, vagy magukat megvédeni, mert mi nem vagyunk képesek megővni őket fölajzott önmagunktól, akkor nagy bajban vagyunk. Mert ők elmennek majd, ha tényleg minden kötél szakad, de mi itt maradunk. Annak a tévedésnek a súlyával, hogy fekete és fehér gyilkos között különbséget tettünk, de az ártatlant mindkettővel összekevertük...

Molnár Gabriella

Fotó: Salamon Csaba

Slusszkulcs híján

Határon túli magyarok köztünk

A szülőföldön való megtartásra

Nemcsak magyarok tanulnak a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen, hanem más nemzetiségűek is. És olyanok is, akik — bár magyar nemzetiségűek — nem magyar állampolgárok. Hogy milyen ország állampolgárai, azt sokszor ők maguk sem tudják eldönteni, hiszen az országok, amelyekben élnek, fölbomlottak, vagy éppen most vannak bomlólélemben. (Szovjetunió, Csehszlovákia, Jugoszlávia...) A határaink túli magyar kisebbségekről van szó. Egy segésvári lánnyal, Szóke Erőss Eszterrel beszélgettem, aki az első évfolyamon tanul.

— **Miért jöttél Magyarországra tanulni?**
— Romániában nem volt esélyem arra, hogy magyar nyelven folytathassak felsőfokú tanulmányokat. Néhány egyetemen van ugyan magyar szak, de hogy például közgazdasági iskolában tanuljak magyarul, arra semmi lehetőségem nincsen. Románul persze otthon is lehet tanulni. De magyar anyanyelvűeknek nagyon nehéz így egyetemen bekerülni, hiszen végül is idegen nyelven kell felvételizni. Néhány éve történt lasiban, hogy

Remélem, nem sokáig kell fizetnem. Ha kettős állampolgárságot kapok, akkor mint magyar állampolgár tanulhatok az egyetemen, de a hazatérés előtt nincs elvágyva az út. Nagyon jó lenne, ha ez sikerülne, ugyanis a mindennapi megélhetés is jóval több pénzt emészt fel, mint gondoltam. Kollégiumot — mint önköltséges diák — csak négyezer forintért kaphattam volna, így most ismerősöknel lakom.
— **Mik a tapasztalataid az első félév végén?**
— Már eddig is nagyon sok újat láttam, hallottam és tanultam. Azután, hogy egy el-

zart világból idekerültem, rengeteg minden megvilágosodott előttem. Eleinte persze minden borzasztóan idegennek hatott, és én nagyon zárkózott voltam. Sokat oldódtam már a nulladik hét programjainak köszönhetően is. Viszont sok más külföldi diákhöz hasonlóan én sem tudtam felmérni az itteni követelményeket és szinte állandóan tanultam.
— **Tudod-e, hányan tanulnak itt, az évfolyamon kisebb-sebbségi magyarok? Vagy csak erdélyiek? Es egyáltalán: tartasz-e itt tanuló erdélyiekkel kapcsolatot?**
— Mindössze egy lányt ismerem, aki marosvásárhelyi...

száz magyarból, egyet vettek fel.

Pár helyen román nyelvű egyetemre magyarul is lehet felvételizni, de ott aztán már románul kell tanulni. Az ilyen helyeken az a jelszó, hogy magyaroknak ötször többet kell tudniuk ahhoz, hogy bejuthassanak, mint a románnak. Aztán olyan is megesett már, hogy felvételi előtt egy nappal közölték az egyetemen: csak románul lehet felvételizni. Mindezek mellett maga a közgazdasági oktatás sem rendel-

kezik valami nagy hagyományokkal. Sokkal kezdetelesebb, fejletlenebb, mint Magyarországon.
— **Tehát Magyarországon a közgazdaságtudományi egyetemet választottad. Miért éppen ezt, hiszen sok más felsőoktatási intézmény van csak Budapestest is?**
— Nevetni fogsz, de ennek egyik legfontosabb oka az, hogy szeretem a matekot. Ennél persze komolyabb indíték is volt:

az itt megszerzett tudást Erdélyben szeretném hasznosítani és a turizmus ottani fejlesztésében szeretnék közreműködni.

— **Igen, magam is sokszor tapasztaltam, hogy ezen van mit fejleszteni. Románia — úgy tűnik — még mindig nem nagyon tud mit kezdeni Erdellyel. Elég csak magára a segésvári várra gondolni, amely mögött elbújhat minden más vár, amit valaha is láttam. Mindenesetre, ha jól értem, az egyetem elvégzése után vissza akarsz menni Erdélybe. Így van?**

— Igen, Erdélyben szeretnék lakni és dolgozni. De — hozzá kell tennem — nem minden áron. Ha romlik a helyzet, akkor az is előfordulhat, hogy nem megyek haza.

— **Pedig ha jól tudom, a határokon túlról érkezett magyarok azzal a feltétellel tanulhatnak nálnuk, ha vállalják, hogy tanulmányaik elvégzése után hazamennek.**

— Igen, az ösztöndíjasok. Én viszont fizetek.

— **Nem próbáltál meg ösztöndíjjal jönni tanulni?**

— Az elkéstem. 1991 júniusában merült fel bennem, hogy esetleg Budapesten tanuljak tovább. Mire azonban otthon lementek az érettségik addigra itt már majdnem teljesen vége volt a felvételioknak. En ugyanis június 24-én kezdtem érettségizni Segesváron, a Mircea Eliade Liceumban. Az érettsé-

gi után érdeklődtem Magyarországon, hogyan tanulhatnék magyar egyetemen tovább. Azt a választ kaptam, hogy az ösztöndíjasok között már nincsen hely, viszont önköltséges diákként még van esélyem. Így is lett: júliusban kérvényeztem, hogy önköltséges diákként vegyenek fel a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemre. A jelentkezésemet elfogadták, bátyám pedig — aki Németországban dolgozik vállalta a havi 250 dollár tandíj fizetését.

Lópatkolás

Drámajáték és közgazdaságtan

Nincsen különös abban, hogy például tőzsdel emésnyek olykor a „drámai” minősítést kapják. Vajon elfogadnánk-e ugyanezt a mikroökonómia világával kapcsolatban is?

A közgazdaságtantól nem éppen idegen a drámai nyelv: az a piacnak szereplői vannak, „láthatatlan kéz” rendez, a teljes, az átlag és a hátr fogalma olyan alapvető hármassá a mikroökonómiaiban, mint a hármassá a drámatudományban, a szabad piacton egymásnak feszülő önértékek konfliktusokat eredeztetnek, szükségszerűek a piaci kudarcok.

Vajon megjeleníthető-e ezen összefüggések, viselkedések a dráma, a dramatizáló játék eszközeivel? S ha igen, kecsegtet-e pedagógiai haszonnal, a közgazdászok képzésében, termékeny szemlélettel mindez?

„Majdnem minden igazán fontos dolgot — amelyet meg kell tanítani a közgazdaságtanban — maguktól is kitalálhatnak az emberek, ha hajlandók rajta alaposan elgondolkodni.” — írja Paul Heyne.

Heyne felfogását a következő példa érzékletes erejével szeretném megkövetelni. A

példa Brian Waytól származik. Azt, hogy mit is jelent „vaknak lenni”, megválaszolatjuk racionálisan, magyarul, de mondhatjuk azt is: „csukd be szorosan a szemed és próbáld kimentni a szobából”! Tessék megpróbálni...

A dramatizáló játék a drámaiság jellemzőit (a feszültséget, cselekménygazdagságot, sűrűttséget, koncentrátságot, ellentétességet, konfliktust) a játékdívdv felkeltésével, gyakran fiktív világot is teremtve improvizálja. Spontán strukturálódó cselekvéssel létrehozott helyzetekben a résztvevők közötti viszonyok megfordulnak. A folyamat kifejezési formái: megjelenítés, utánzás, modellezés.

Egy-egy közgazdaságtani fogalomnak, alapelveknek a maga valós előfordulási környezetében történő megismerését, annak érzéki megjelenítése (spontán ötletből kreált saját cselekvéssel, gesztussal, mimikával, ritmussal, tempóváltozásokkal, hangszínnel stb.) mintegy jelenidejűvé teszi, segíti elsajátítását.

Aligha kétséges, hogy személyiségformáló hatása is van: éspedig a társas kapcsolatok érzékenyebbé tételében, az emberi viszonyokról szóló tu-

dás megnövelésében, a homo oeconomicusról való gondolkodásban tapasztalhatjuk ezt meg.

1989 óta, a Bevezetés a drámajátékba című szabadon választható fakultatív kurzuson szemeszterrel szemeszterre formálódik és bővül a tematika, amely vállalkozó szellemű, önkifejezési lehetőségeik bővítését kereső, a pszichológia, etika, sőt a színjátszás iránt is érdeklődő hallgatókat mégis elsősorban saját közgazdasági szaktárgyaik körén belül maradvá kíván cselekvésre és problémafelismerésre bírni. Ime néhány lehetséges feladat. Milyennek írta volna meg Brecht A vágóhidak Szent Johannánját, ha a határszonalizáció paradigmáját vallja? Az a hajcsat, amit tegnap vett valaki, „elmeséli (eljátssza)”, hogyan is jött létre.

Két, egyébként ismeretlen ember az aluljáróban elhalad egymás mellett, s történik közöttük valami... Egy ismerősünk a férjéről mesél. Hogyan mesélt annak idején, amikor először ment férjhez, s hogyan most, amikor már az ötdikét „fogyasztja”? Heller Farkas professzor éppen kolokváltat. Arra a vizsganapra négyen jelentkeztek, egy Smith, egy Ricardo, egy Marx

sodik évfolyamon. Az alapozó képzés dékáni hivatalából elküldték a számítógépes nyilvántartásához. Ott a gépkezelő nem fogadott túl szívélyesen.

Mi az, hogy határaink túli magyarság?

Még nincs is definiálva a fogalom! Nagyon jó Szeretem, hogy mindent definiálni akarunk. Mit kell azon definiálni, hogy határaink túli magyarság?! Na mindegy. Különbösen is — mint megtudtam — az ilyenek a másik számítógépben vannak, és aki azt kezelte, éppen most mondott fel. Szóval nem lettem sokkal okosabb.

Mindenesetre sokan biztosan nincsenek Erdélyből, sem a Felvidékről, Kárpátaljáról, vagy éppen a Vajdaságból. Ismeretségi köröm legalábbis

Szükség van a szülőföldön való megtartásban,

a kisebbség intézményeinek megszervezésében és működésében. Egy népcsoport asszimilációja mindig az értelmiség lefejezésével kezdődik. Az értelmiség nélküli nemzeti

nem hemzseg az ilyen emberektől. Szükség lenne arra, hogy segítsünk a kisebbségi sorban élő magyarságnak saját értelmisége kinevelésében. Hiszen mióta húzódik a kolozsvári és a komáromi egyetemek ügye! Mikor lesznek még ott magyar egyetemek! Nem is beszélve a kárpátaljai és a vajdasági magyarságról, akiknek még reményük sincs egy önálló felsőoktatási intézmény felállítására.

Pedig értelmiségre szükség van.

HÍREK

Az alkalmazotti gazdaságtan tanszék kutatást indított „A közös piaci társulás a közúti, vasúti, víziközelkedésünk szempontjából” címmel.

Várjuk azon kollégák, esetleg néhány hallgató jelentkezését, akik a társulás elvi vagy gyakorlati kérdéseivel foglalkoznak.

Témavezető: Dr. Péterfi János egyetemi docens (telefon: 117-6410 vagy 142 mellék; főépület 337. szoba).

Felföldi Zoltán

HÍREK

Az alkalmazotti gazdaságtan tanszék kutatást indított „A közös piaci társulás a közúti, vasúti, víziközelkedésünk szempontjából” címmel. Várjuk azon kollégák, esetleg néhány hallgató jelentkezését, akik a társulás elvi vagy gyakorlati kérdéseivel foglalkoznak. Témavezető: Dr. Péterfi János egyetemi docens (telefon: 117-6410 vagy 142 mellék; főépület 337. szoba).

Osztrák-Magyar Akcióprogram Alapítvány

Pályázat tudományos ösztöndijakra

Az alapítvány fenntartói az Osztrák Köztársaság tudományos és kutatási szövetségi minisztere, valamint a Magyar Köztársaság közoktatási és kulturális minisztere.

Céja:

a magyar felsőoktatás és kutatás támogatása. A pályázat elbírálását 10 tagú kuratórium végzi, és támogat minden olyan kezdeményezést, meghívást, tervet, együttműködési ösztöndíjat, valamint oktatási eszközök és könyvek iránti kérelmet, amelyek a fenti célnak megfelelnek.

Általános feltételek:

A jelen akcióprogram keretében alapvetően csak olyan tevékenységek kerülnek támogatásra, amelyek egy magyar, illetve osztrák partnerintézménnyel együttműködve (főiskola, kutatóintézet stb.) végezhetők. A benyújtott pályázatok elbírálása évente négy alkalommal a kuratórium ülésén történik.

A pályázatok benyújtási határideje folyamatos.

Formanyomtatványok beszerezhetők a Művelődési és Közoktatásügyi Minisztérium ügyfélszolgálati irodájában, 1884 Budapest V., Szalay u. 10-14., benyújtandók személyesen vagy írásban az akció ügyvezetőjénél vagy ügyintézőjénél (Zajac Istvánné).

A nemzetközi csoportban felvilágosítást ad: Arvai Emöke.

Az alapítvány keretében a következő támogatásokra van lehetőség: Ösztöndíjas csere egyetemi hallgatók, diplomás tudományos fokozattal rendelkező, előadások, kutatási tervek, kongresszusok, vagy olyan előkészítő megbeszélések benyújtására, amelyek az egyetemi kapcsolatok kiépítésének keretében tartoznak. Módszertani segédletek (tananyagok, különös tekintettel a könyvekre; könyvtárak berendezése stb.).

1. Általános pályázati feltételek:

- Magyar állampolgárság.
- Korhatár: 20 és 35 év között.
- A jelentkező, pályázatának benyújtásakor csak Magyarországon folytathat tanulmányokat.
- A hallgatóknak igazolniuk kell, hogy bármely magyarországi egyetemen vagy művészeti főiskolán legalább négy szemesztert elvégeztek, illetve, hogy jó szakemberek, s ezt megfelelő bizonyítványokkal, illetve javaslatokkal igazolják. A diplomával rendelkezők tanulmányait azokon a szakokon kell, hogy folytassák, amelyeken diplomájukat megszerzték.
- Művészeti főiskolai tanulmányra pályázóknak hagyományos hallgatóként, vendéghallgatóként, vagy különleges hallgatóként ösztöndíj csak abban az esetben adható végérvényesen, ha a pályázó az adott művészeti főiskolai pályázatra művészetileg alkalmas. Alkalmassági vizsga letétele a kívánt művészeti főiskolán ezért kötelező.

2. Az ösztöndíj időtartama:

A szemeszterösztöndíj (4 vagy 5 hónap) október 1. és június 30. között használható fel, és maximálisan 9 hónapra adható. Mivel azonban az ösztöndíjak nagy részében feloszthatók, ezért azok bizonyos kutatási célú munkák esetében rövidebb időtartamra is igénybe vehetők. Rövidebb időtartamú ösztöndíjak esetében az ösztöndíj megkezdésének időpontját a megfelelő egyetemi, illetve kutatási intézménnyel kötelező jelleggel egyeztetni kell. Az ösztöndíjak időtartamának hosszabbítására nincs lehetőség!

Osztrák-Magyar Tudományos és Oktatási Akcióprogram
1884. Budapest, Pf. 1. Tel.: 153-0600

HÍREK

Forgács Csaba egyetemünk nemzetközi igazgatója Soros ösztöndíj keretében agrártudományokat folytat az egyetemen és az Iowa State Universityn január 20. és március 2. között. Ez idő alatt Mádi Csaba, a külker. tanszék docense, Forgács Csaba helyet-

tesre látja el az igazgatói feladatokat.

Hrubos Ildikó a szociológia tanszék oktatója, a társadalomtudományi kar dékánja január 15. és 25. között látogatást tett a bambergi egyetemen a két intézmény szociológiai tanszékei közötti együttes kutatások megbeszélésére céljából.

A TANSZÉK

Irla: Böhm, Sümeghy, dr. Mágenheim és Józsi
Történelm 1992-ben, a Mintagazdaságtan tanszéken

(Az előző rész tartalmából): Folyik a testre szabott tananyagok közös keresése. Doy Endre a bombardiádokor jön be telefonálni, így kiüritik. Vidéky Lajos katedrát és íróasztalt kap az egyetemen.)

(Vezér Károly a szobájában beszélget Doy Endrével és Vidéky Lajossal.)

V. K.: Haladéktalanul lépéseket kell tennünk a tanszék finanszírozásának megoldására. Mit szólnátok egy KFT-hez?

V. L.: Sajnos az most oszlott fel. Három búcsúkoncert is volt egymás után az aulában, karácsony előtt. A nejem el-sírta magát.

V. K.: Nyugi, nem akarok zenekart alapítani. Egy vállalkozásra gondoltam, de lehetőleg a mi saját profilunkban.

D. E.: Esetleg megpróbálhatnám eladni a régi tanulmányaimat. Egy menő mintagazdaság fizet vagy négyszázretet egy alapos tanulmányért, amit össze tudunk vágni négy-öt régebbiből. Persze a négyszázrongs felét vissza kell körülal-tatni a vezérigazgatónak meg a főkönyvelőnek, hisz mégis csak ők a megrendelők.

V. L.: És tud is olyat, aki most erre vevő lenne?

D. E.: Ebben mindenki érdekelt. Legfeljebb kicsit nagyobb lesz a körbetartozás.

V. K.: Ha ez az üzlet bejön-ne, visszakaphatnám a számítógép árát, amit megelőlegeztem a saját tartalékaimból, hogy a vendégeim lássák, hogy az én titkárnóm asztalán is van számítógép.

D. E.: Ne vedd közön Károly, de nekem nincs olyan jó üzleti érzéked, mint Szakállasnak.

V. L.: Szakállas még mindig a Szintológia tanszék vezetője, ugye?

V. K.: Igen, és az elmúlt négy évben ő volt a nemzetközi főfelügyelő is.

D. E.: Feles Antitól tudom, hogy Szakállas olyan ügyesen

alakította a nemzetközi kapcsolatait, hogy most a tanszék nyugdíját privatizálni akarja Kvantitatív Szintológia Kft. név alatt. Ők négyen csak dollárért tanítanak, a többiek meg fulladjanak meg.

V. L.: Ettől csak még inkább belemegyünk a kettős valutarendszerbe, és még később lesz a forint konvertibilis. Ez kalandorság!

V. K.: Apropó, Bandi bácsi, milyen volt a síkaland Tarvisióban?

D. E.: Ott a Körös Béla volt a bankár haverjaival. Én a jurtatelti vendégházban telettem pár napig. Ott csak két bombardiádó volt naponta. (Ekkor érkezik a csoporthoz Futó Péter is.)

F. P.: Bocsánat a közbeszólásért. Nem láttátok a mi kedves takarító néninket?

V. K.: Péterkém, már új rendszer van. Amíg nem voltál itt, történtek bizonyos változások. A takarítást most egy Korlátolt Társaság végzi, hogy ne a szegény tanszéki gazdaságisunknak kelljen az organizációval foglalkoznia.

F. P.: Hogyan?! Külön megmondtam Mohónának, hogy amíg visszatérek, semmilyen változás sem történhet takarításügyben. Tudod, hogy ez a dupláját jelenti az eddigi költségeinknek?

V. K.: Hm, erről nem tudtam, de én csak aláírtam a javaslatot. Mindennek én sem számolhatok utána!

D. E.: Csillapodj, Péterkém. Én is ott voltam a döntésnél. A kft. vezetője úgy ismeri az egyetem takarítási viszonyait, mint a tenyerét, hiszen azelőtt ő is nálunk dolgozott. Szóval ez a legjobb megoldás.

PÁLYÁZAT

Business 1992

A STUDENT BUSINESS 1992 CÍMMEL PÁLYÁZATOT HÍRDET AZ ALÁBBI FELTÉTELEK SZERINT:

A pályázat témája:

Megvalósítható vállalkozási kereskedelem, turizmus stb. ötletek a termelés, szolgáltatás, területeiről.

A megvalósíthatóság meghatározása:

— Az ismert külső (földrajzi, fizikai, jogi stb.) körülmény jelenleg vagy a közeljövőben tevék lehetővé a kivitelezést.

— A vállalkozás induló pénzügyi igénye max. tíz millió forint lehet.

A pályázatoknak tartalmazniuk kell:

- a vállalkozás lényegretörő leírását;
- a megvalósíthatóság (dolgozó, pénzügyi, személyi, szervezési stb.) feltételeinek nagy vonalakban való felsorolását;
- rövid gazdaságossági számítás;
- a konkurencia jellemzését (ha van);

A pályázók köre:

A Közgazdaságtudományi Egyetemmel bármilyen kapcsolatban álló egyének (diákok — nappali, esti, levelező —

oktatók, dolgozók) csoportok valamint szervezetek. (Egy pályázó több ötlettel is pályázhat.)

A pályázatok elbírálása:

Az elbírálást a STUDENT szervezi. Tekintve a pályázatok — valószínűsíthető — sokszínűségét, a szükséges szakembereket kérjük fel az elbírálásra, ezért állandó összetételű zsűri nincs. Minden pályázó ismerni fogja az elbírálókat. Amennyiben a zsűrizéshez a pályázóval történő személyes találkozás szükséges, úgy erről a pályázót értesítjük. A pályázatok üzleti titokként kezeljük.

A pályázatok díjazása:

A pályázatok közül a zsűri által megvalósításra érdemesnek minősítettek díjaznak az alábbiak szerint:

- Egyszázezer forint értékű tárgyjutalmat osztunk ki a pályázók között, amelyre egy záró banketten kerül sor.
- Amennyiben a vállalkozás a STUDENT adottságai mellett (vállalkozási tapasztalat, infrastruktúra, rugalmas szervezet, induló tőke stb.) megvalósítható, úgy erőforrásaink és az adott vállalkozás vezetésének lehetőségét — kedvező érdeklődési feltételekkel — felajánljuk a pályázó részére.

A benyújtási határidő: 1992. február 28.

A pályázatokat — zárt borítékban — kell eljuttatni a STUDENT irodába (Bp. IX., Ráday u. 43-45., 1092) vagy az Egyetemi STUDENT könyvesboltba.

A 'borítékra' kérjük ráírni: BUSINESS 1992. SIKERES MUNKÁT KIVÁ-NUNK!

STUDENT Intéző Bizottság

B. Ú. É. K.

A STUDENT 1991-ben is sikeres évet zárt. Árbevételünket gyakorlatilag újra megdupláztuk, ezzel megőriztük a Magyarország legnagyobb diákszövetkezeti csoportja címet.

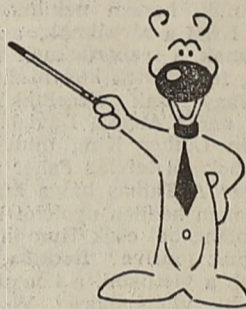
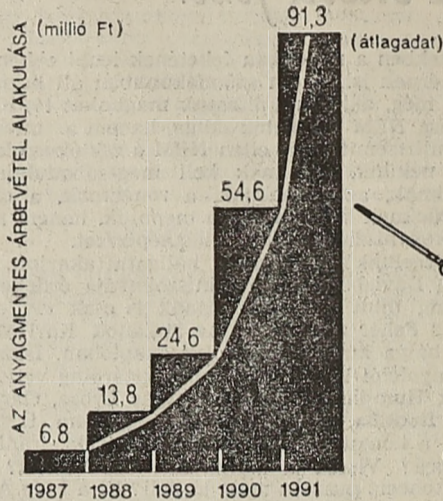
Új üzletek, vállalkozások sokaságát indítottuk el, több száz megrendelésnek tettünk eleget. Diákok százai valószínűsíthetők meg terveiket a STUDENT közreműködésével.

Ezúton mondunk köszönetet az egyetem minden diájának, oktatójának, dolgozójának, aki a STUDENT munkájában részt vett vagy ahhoz valamilyen formában kapcsolódott.

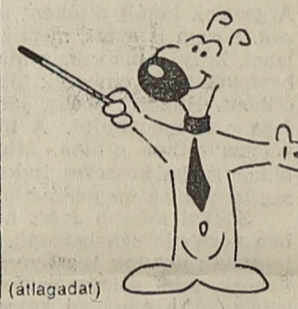
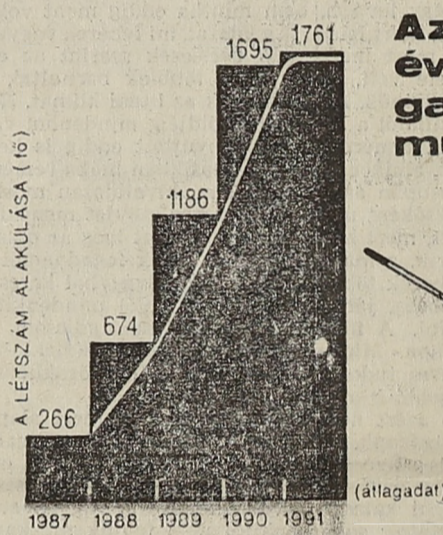
Boldog új évet, üzleti sikerekben is gazdag esztendő kívánunk minden diáknak és dolgozónak.

Az 1992-es évben is várjuk az ötletekkel és vállalkozói kedvvel rendelkezők jelentkezését.

Intézőbizottság

Az elmúlt évek gazdasági mutatói

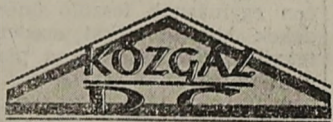
Fejlődik a Student

Megint ebédjegy

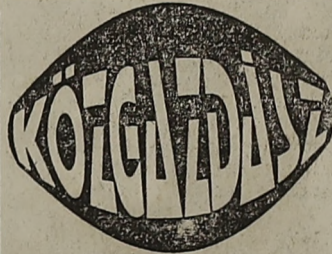
Veress József rektorhelyettes a vezetői értekezlet január 21-i ülésén bejelentette, hogy Forgács Csaba nemzetközi igazgató, külföldi igazgatói külföldi tartózkodása alatt Mádi Csaba, állandó helyettese fogja helyettesíteni. Bejelentette továbbá, hogy Varjas Pál adjunktust bízták meg az egyetemi főitkári teendőket ellátásával. Ismét eredménytelenül zárult a Műegyetem és egyetemünk közti torneromvita, amelyre a minisztérium rendezésében került sor. A BME 50-50 százalékban kérte a tornerom megosztását. Miután egyetemünk ezt nem fogadta el, így az ügyet valószínűleg jogi útra terelik.

Kitüntetések odaítéléséről döntött a vezetői értekezlet. Az Apáczai Csere János kitüntetés és a Szentgyörgyi Albert kitüntetés, amelyek 60-60 ezer forinttal járnak március 15-én adják át.

Szó volt az ebédhözjárulás ismételt megadóztatásáról. Ezután 550 forintot kap kézhöz az az egyetemi dolgozó, aki jegyben veszi fel ezt az összeget. Aki viszont pénzt kér, annak levonják az adót. Az egyetemi pénzforgások függvényében később kerül eldöntésre majd, hogy ez az összeg emelkedjen, amit akár visszamenőleg is megkaphatnak a dolgozók. Rózsás Péter HT-elnök kérte a menzaszolgáltatás felülvizsgálatát, amelyet drágának és nem a legjobbnak ítélt. A rektor megbízta a HT-t és a menzabizottság oktatói megbízottját, hogy a témát vizsgálja ki, és osszel, amikor a Pest Buda Vendéglátó szerződése lejár tegyenek új javaslatot.

A Közgáz DiákCentrum következő műsora 1992. január 31-én, pénteken este 20.00-22.30-ig. Koncert: a vizsgaidőszakra való tekintettel nincs!; non-stop funky and soul disco (dj.: Szeles Tibor); mozifilmek: A halászkirály legendája (The fischer king) (am. ísz.: Robin Williams, Jeff Bridges), Visszatérés a kék lagúnába (am.); casino; teaház; salátabár; jégkrémbár; koktélbár.

A BUDAPESTI KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYESÜLET LAPJA
Felelős szerkesztő: Halay Edit
Szerkesztőség: Budapest IX., Fővám tér 8. 1093
Telefon: 117-4548
Kiadó: BKTE
92-3687. Szikra Lapnyomó Budapest
Felelős vezető: dr. Csöndes Zoltán vezérigazgató
ISSN 0230-7529